

Wáragá zí 'yì ga bì Ébere ní

Ledre gí ro búkú bì Ébere ní

'Yì bì eké búkú bì Ébere ba 'yì ówo a ndaá. Tí lá ní miówoné bilámáne ngíti manda 'bì 'yì ga bì 'bì Kírésìto ní, simi sìnḍì kadra máa néesè ní kí roko'bù zíne simi kanísa eké ledre néesè ne zí 'yì ga bì simi kanísa ní. Néesè sìnḍì kadra bì kóo Páwulo ndìsì eké ledre e kí kása yée simi kanísa e ní. 'Yì néesè eké búkú ba zí ngíti géyì Yúda ga bì nḡunḡuní ledre Kírésìto go, ngíti géyì 'yì e niyí go ndìsì lóndo yée gí ro zíye ótoómo ledre Yésù bì nḡunḡuní ní.

Búkú ba uku ledre kíngaya zí 'yì ga bì nḡunḡuní ledre Yésù go ní kídí Yésù ní 'yì bì kí ledrené owóowó zí 'yì ga bì nḡunḡuní ledre ené go ní. Uku kpá kídí Yésù ní Owù 'bì Lomo, roko'bù ené romo do roko'bù maláyika ga bì Yúda e ndìsìní nḡunḡu ledreyé ní. Roko'bù Yésù romo do roko'bù nébì ga kóo 'desì ní, romo kpá do roko'bù Músa bì i'bíogù lorù ga bì 'bì Lomo zí Yúda e ní. Uku kpá kídí ledre Yésù owó romo do 'yì 'dáná éyì ga bì 'bì Yúda e ní mbá gí zía luyú ené ledre kú wá, zía í'bí roné káa do mbígí éyì 'dáná gí ro luyú ledre 'bì 'yìma'dí e za mbá kídí kéréjì za fí.

Búkú ba uku odu ledre kídí mḡngburoko bulúndu Yúda ga kóo 'desì bì ledre gí royé ní

miékéne simi kuṛú lorụ 'bi Lomo ní, ótoní kóo Lomo zía ídíne kí rokinyi gị zía bi nṅuṅuní ledre ené ní. Kídí 'yì ga bi 'bi Kírésìto ní idíní kpá fú ndìsì nṅuṅu ledre 'bi Lomo ndaní ótoómo lìgì ledre ga bi Yésu mengì yée ní kí yée ga bi ndìsì 'dódo a ní wá.

Owú 'bi Lomo ogụ ódro zíze

¹ Simi sịndì kadra ga kóo 'desì ní, 'Buzé Lomo ndìsì kóo úkuí'bí ledre ené zì 'yì kasa ené ga bi nébì e ní, zíye ndìsìyé úkutátá a zì bulúnduzé e do rìkì tų'dú mịsì'di e mīngūngúcua. ² Bi nda simi sịndì kadra máa 'bi ezé ba ní, kasaogu nda go za cų mbigì Owú 'bi ené 'dódooyéme née zíze. Otooguní kóo ere kí do sogo kángá kí éyì e za mbá kéne. Gị zì kényì née, zía i'bí roko'bu ledre e za mbá zì Owú 'bi ené máa née. ³ Owú máa née nì za nyé káa zì 'Buné Lomo ní. 'Dodo mongú roko'bu 'Buné go kí míméngì ledre ené e za mbá. Éyì e za mbá nìyì sị roko'bu ené. Simi bi uyu, zía 'dí'bióyó lúyú ledre ezé 'bi 'yìma'dí e ní, zì 'Bụ a 'dí'bilúgu wo komo ere zíye ndìsìyé kéne do bi kìé'do gị zía mengìonzó moko ené go. ⁴ Owú máa née nì go kí ledrené owóowó rómo do 'bi maláyika e, gị zía Lomo i'bí roko'bu ledre e go za mbá zía. Gị zì kényì née zì ìrĩa ówụ rómoné gị do 'bi maláyika e za mbá.

Owú 'bi Lomo romo do maláyika e

⁵ Maláyika be 'di Lomo uku ledre go zía kídí,
“Áyí Owú 'bi amá,

karaba mááyí go 'Bụyí"?
Togú mbú maláyika máa wo be 'di bi uku ledre
zía kídí,

“Mááyí 'Bụyí,
áyí Owú 'bi amá”?

⁶ Simi bi kóo Lomo kasaogu owú 'bi ené née do
sogo káṅgá ní, zí Lomo ma'dáa kóo úku ledre
kídí,

“Máílí maláyika e mbá idíní óto úndru owú 'bi
amá née káa zí bi ndịsịnị óto úndrumá
ní.”

⁷ Zí Lomo kpá úku ngiti ledre kídí,

“Mááyí kí roko'bu zíma óyóló'bó maláyika e káe,
zíye ndịsị íllye káa zí sílì ilí ne ní.

Togú kenée wá, zíma óyóló'bó yée, zíye ndịsị
ndícíye káa zí pho'dụ ndící ne ní.”

⁸ Zí ká kpá úku ledre zí Owú 'bi ené née kídí,

“Áyí Lomo, áyí ídì Ngére za fí.

Úndru 'bi roko'bu bi máí'bí zíyí née,
áyí ndịsị méngì káe tí fú ledre ga bi
miútúásáye ní.

⁹ Gí zía bi ílì bisinyí ledre wá, ílì ndịsị méngì duú
ledre ga bi ndịsịnị óto máa zíma ídíma kí
rokinyi ní,

máa 'Bụyí bi Lomo ní, máóto yíi go zí ledreyí
ídíne owóowó rómo do 'bi 'yí e mbá
gí ro zíyí ídíyí kí rokinyi.”

¹⁰ Lomo uku kóo ledre gí ro Owú 'bi ené simi
miéké kúru Lomo kídí,

1:5 1:5 Ke'bi 'bi Dawídi e 2:7 **1:5** 1:5 2 Sámele 7:14, 1 Ledre
ga kóo 'desí ní 17:13 **1:6** 1:6 Gbre lorụ 32:43 **1:7** 1:7 Ke'bi
'bi Dawídi e 104:4 **1:9** 1:9 Ke'bi 'bi Dawídi e 45:6-7

“Éyí ga bì za mbá ba, Ngére, ótoógu yée yíi.

Ere kí do sogo káṅgá niyí kací sílíyí.

11 Sịndí kadra ni ógu zí éyí ga gére née úkúye mbá,

gì zía niyí káa zí bongó e ní, zíyí ídíákáyí dụnú yíi gí zía áyí yí eyí trịdri za fí.

12 Ma'dii, éyí ga gére née niyí lélí

káa zí nzenze bongó ga bì ụçụoyóní yée 'dá'ba ní,

áyí ídíáká dụnú yíi

gì zía áyí yí eyí trịdriyí za fí.”

13 Lomo uku ledre zí maláyika be 'di kídí,

“Ndịsị do sílíma 'bì anú ona,

gì simi sịndí kadra bì Mááyí óto ezeokóyí e mbá

sí sịndíyí káa zí owú gbá'dá bì ndịsị óto sịndíyí doa ní.”

14 Maláyika niyí 'bì eyé 'yí kasa 'bì Lomo. Lomo

ndịsị kása yée zíye ndéréye kí sáká 'yí ga bì

ṅṅṅṅuní Kírésịto go niyí go nzíyiyé gí ro trịdri

bì za fí ní.

2

Lomo yeme ledre goó gí rozé

¹ Owú 'bì Babá e, káa zí bì Lomo yeme ledre go gí rozé kenée ní, idízá 'dí'bi sílíze sokó ro

ledre 'bì Lomo bì 'dodoní zíze ní gí ro zí cýí a ídíné simizé ngírí káa bì azé lúyú ledre ke. ² Gí

zía lorú bì kóo Lomo kasa maláyika ené e ógu 'dodo a, zí bulúnduzé ga bì kóo 'desí ní, ni lorú

bì kí ledrené owóowó ní, Lomo ili ené do ndítí

1:12 1:12 Ke'bì 'bì Dawídi e 102:25-27

1:13 1:13 Ke'bì 'bì

Dawídi e 110:1

'dofu 'yi doa wá. 'Yi ga bi koo ndítí'dofuní do lorú née ní, Lomo 'do'do koo yée go. ³ Máúku zise, ledre bi Ngére Yésu ogu 'dodo a gi ro tridri ní, owó romo do lorú bi koo maláyika e 'dodoní zí Músa éké a ní. 'Yi ga bi koo uwúní Ngére Yésu kí 'dodo ledre née gi zise 'dá'dá ní, owoní koo go kídí ni ma'díi zíye 'dódotátá a zise. Sómúsé togú ɲɔɲɔguzé ledre née zise 'dí'bi sílize ro a sokó wá ní, azé ómo? ⁴ Idízé ówo a kídí mɔngburoko ledre ga bi Lomo mengi yée kí roko'buyé, nda kpá kí 'Dówú Lomo bi kasa zía ndiṣiné kí sáká 'yi e ní 'dodo go kídí ledre ga bi 'dodoní yée gi ro Yésu ní, niyi za mbá ma'díi ledre e.

Yésu oyóló'bó roné káa do 'yima'dí

⁵ Máúku zise, simi bi karanée Lomo ni óyóló'bó do sogo kángá ba, zí ledre ga bi simi a ídiye mbá mikándayé ní, maláyika e utúasání eyé ídiye 'yi ga bi niyi lúru bi kací a ye ní wá. ⁶ Ni miékéne simi miéké kúru Lomo kídí,

“Áko Lomo, 'yima'dí 'be kpá éyi kí ledrené owóowó
zíyi ndiṣiyí sómú ledre a kí mimbé'deyi mbá
kí ndiṣi lúru bi kací a ní?

⁷ Ótoómo koo wo zía ídine sí roko'bu 'bi maláyika e kí owú sɔndi kadra cúku'dée.

Nda gi 'dá'ba zíyi í'bí roko'bu zía, zía nda ídine kí ledrené owóowó,

⁸ do óto éyi e goó za mbá sí sɔndia.”

Mioto a bi Ngére do éyi e mbá, ni go kenée ma'díi, abú lurúze aka ledre máa née kí mengi

roné kenée wá ndotó. ⁹ Owozé bú kídí Lomo oto kóo Yésu zía ídíne káa zí éyí bí maláyika e niyí kí roko'bu doa kí owú sındí kadra cúku'dée ndotó. Simi bí uyu zía úrúne gí simi umbu ní, zí Lomo í'bí roko'bu ledre e za mbá zía. Gí zí bilámá mimbé'de Lomo bí ro 'yíma'dí e za mbá ní, zía yéme ledre kídí Yésu idí úyu ne do bí kacíye.

¹⁰ Gí zía bí Lomo otoogu éyí e za mbá ne ní, zía yéme ledre zí Yésu úyuné gí ro 'yíma'dí e za mbá gí do bí zíye ndá'baóguyé zí Lomo. Gí zí kéyí née zía ídíne zí Lomo kí ledrené owóowó.

¹¹ 'Yí ga bí za mbá Yésu uyu gí royé ní, niyí go mbigí 'yí ga bí 'bí Lomo ní, ndaní lolu 'yí lúyú ledre e wá. Née sí ledre bí dokuwu mengí Yésu ma'dáa kí ndísi ndólo yée lúnduné e kí lémíné e gí zía wá ní. ¹² Zía úku ledre kídí,

“Babá, mááyí ndísi kófó iriyí dongará lúndumá kí lémimá ga gére ní.

Zíma kpá ndísimá kí mbófo yí dongará tú'dú 'yí e.”

¹³ Ní kpá miékéne do ngíti bí simi miéké kúrú Lomo, Yésu uku ledre kídí,

“Mááyí ótó mimbé'demá dujú ro Lomo.”

Zía kpá úku ngíti ledre kídí,

“Zée kí lúndumá e kí lémimá ga bí í'bí yée zíma ba, azé go do komoyí.”

¹⁴ Káa zí bí owú ga bí 'bí Lomo née niyí 'yíma'dí e ní, zí Yésu óguné do sogo kángá ídíne káa do 'yíma'dí káa zí yée ní. Mengí kenée gí ro togú née uyu go yá, zíne rómo komo ngére

'bi bicayi lomo e bi ni kí roko'buné do umbu ní.
 15 Mengi kenée gi ro zí owú ga bi 'bi Lomo ní ówo a mbá kídí nées romo komo umbu go káa bi niyí ndịsi éré ngiri umbu ke.

16 Owoyemezé go bilámáne kídí Yésu ogu ené kóo gi ro sáká maláyika e wá, ogu yi ené gi ro sáká zée 'yima'dí ga bi bulúndu Abarayáma ní.

17 Gi zí keyi nées ní, utúasá miútúasá zí Yésu ídine cé káa zí lúnduné e kí léminé e ní, gi zía i'bí roné go mbá kí mimbé'dené kije'do ídine ne mongú 'yi 'dáná éyi* ezé do komo Lomo gi ro zí Lomo 'dí'bióyó lúyú ledre ezé e gi zía. 18 Abú Satána uzu kóo wo zía 'dó'dóne yá, romo kóo komo Satána ma'dáa go. Ni cakaba go ndịsi sáká 'yi ga bi ngununí ledre ené go ní simi bi Satána ni go ndịsi úzu yée ní.

3

Ledre Yésu owó romo do ledre Músa

1 Owú 'bi Babá e, káa zí bi Lomo ndolo sée go ndásé lolu, 'yi lúyú ledre e wá, azé kése go kije'do simi Lomo ní, idize óto komozé kése kingaya ro Yésu bi 'yimikása kpá mongú 'yi 'dáná éyi e ní.

2 Kací kadra mbá, Yésu ndịsi méngi duú éyi ga bi Lomo kasaogu wo gi royé ní kí mimbé'dené mbá kije'do, cé káa zí bi kóo Músa ndịsi méngi

* **2:17** 2:17 Mongú 'yi 'dáná éyi: Mongú 'yi 'dáná éyi romo do manda 'bi 'yi 'dáná éyi e zí Lomo. Ndịsi lengbe olu duú ne simi 'dici bi Mongú Bi 'bi Lomo simi 'Dici 'bi Lomo ní gi ro 'dáná éyi zí Lomo kí'di kéri simi simibi kije'do. Ndịsi 'dí'bi sáma bangá bi ongoonzóni gi ro 'dáná a zí Lomo ní olu kée 'dici iri gi ro zí Lomo ótoómo lúyú ledre 'bi 'yima'dí e.

moko 'bi Lomo kpá kí mimbé'dené mbá k'íé'do ní.
³ Abú kenée ndotó, Lomo oto Yésu go z'í ledrea íd'íne owóowó rómo do ledre Músa. Lílì ledre n'ée n'í k'áa z'í, togú 'y'ì ụb'ụ bilámá 'd'ìc'ì ené yá, 'y'ì e n'iy'ì mbófo wo rómo do 'd'ìc'ì b'ì ụb'ụ n'ée.
⁴ 'D'ìc'ì e za mbá 'y'ìma'd'ì e nd'ìsh'ìn'ì ụb'ụ y'ée ye, t'í lá Lomo otoogu éy'ì e za mbá ne.

⁵ Músa nd'ìsh'ì k'óo méng'ì moko b'ì Lomo i'b'ì z'ía g'ì ro 'y'ì ené ga b'ì 'bi Lomo ní kí mimbé'dené k'íé'do. Z'ía k'óo kpá nd'ìsh'ìné úku 'd'ódo ledre z'í 'y'ì máa ga gére n'ée k'íd'ì, karan'ée Lomo n'í méng'ì bilámá ledre z'íye. ⁶ Yésu ndaá 'bi ené lá 'y'ì méng'ì moko z'í Lomo wá, n'í 'bi ené za c'ụ mb'íg'ì Owú 'bi Lomo kpá Ngére 'bi 'y'ì ga b'ì 'bi Lomo ní. Togú otozé komozé kpá f'ú ngb'úó roa, bilámá ledre b'ì nd'ìsh'ìz'è óto komozé g'ì roa ní, n'í karan'ée méng'ì y'ée z'íze.

⁷ N'ée s'ì ledre b'ì 'D'ów'ù Lomo uku ledre g'ì z'ía k'íd'ì,

“Tónóné karaba nd'éréne 'dá'dá, togú Lomo odro go z'íse yá,

⁸ ndásé és'ì 'd'ùt'ù mb'íl'íse 'du'dor'ù k'áa z'í b'ì k'óo bul'undusé e oyón'ì sogoyé z'í Lomo, s'imi s'ind'ì k'adra b'ì k'óo 'bi úzu éy'ì s'imi súw'ù ní wá.

⁹ Bul'undusé e uzun'ì máa s'imi súw'ù ír'ì k'í s'ím'ìb'ì c'ì gb're ab'ù owon'ì t'í ledre ga b'ì m'ánd'ìsh'ì méng'ì y'ée ní bú.

¹⁰ N'ée s'ì ledre b'ì k'óo z'í mimbé'demá és'ìne royé, z'íma k'óo úku ledre z'íye máyá, 'Nd'ìsh'ìn'ì 'd'ùt'ù mb'íl'íye k'í úw'ù ledre ga b'ì m'ánd'ìsh'ì úku y'ée z'íye ní.'

11 Gi zí mimbé'demá bi esì royé ní, zíma kóo
móócú éyí máyá,
'Bilámá bi bi kóo máyémeómo gi ro zíye ógụ
'dówúroyé doa ní, utúasání lolụ ógụ doa
wá.' "

12 Máúku zíse owú 'bi Babá e, komosé idí idí
rosé káa bi Satána nì lónndo ngíti 'yì gi dongarásé
zía ótoómo ledre 'bi Lomo zía ndá'bané lúyú
ledre. 13 Mé bi káa zí bi sịndị kadra nì aka bo
ba ní, idísé ndịsị sáká lafúse e kí bilámá sómụ
ledre káa bi niyí ótoómo ledre 'bi Lomo zíye
ndá'bayé lúyú ledre ke. 14 Káa zí bi ụngụzú
ledre Kírésìto Yésu go, azé kéye go kịé'do ní,
idízé tóro kpá fú ngbúó kenée gi simi sịndị kadra
bi karanée Yésu ma'dáa nì í'bí trịdrị bi za fí zíze
simia ní. 15 Miéké kúrú Lomo uku kídí,
"Tónóne karaba ndéréne 'dá'dá, togụ Lomo odro
go zíse yá,

ndásé esì 'dùtụ mbílise 'du'dorú
káa zí bi kóo bulúndusé e oyóní sogoyé zí Lomo
ní wá."

16 'Yì ga bi kóo Lomo odro zíye, zíye 'dùtụ
mbílíye 'du'dorú, do óyó sogoyé zía ní 'be kóo
náambi e? Kpá tí akpa bulúnduzé ga bi kóo
Músa olúogụ kíye gi simi Ízibiti ní. 17 Sara 'yì
ga bi kóo mimbé'de Lomo esì royé kí simibi cị
gbre ní nda yée wá? Née kpá tí yée ga bi kóo
oyóní sogoyé zí Lomo zíye úyuyé cịkị simi súwú
iri ní. 18 Sara yée ga bi Lomo lolóbụ gi royé kídí
née utúasá 'dí'biógụ yée do bilámá bi bi née
yemeomo gi ro zíye ógụ 'dówúroyé doa ní wá

3:11 3:11 Ke'bi 'bi Dawídi e 95:7-11

3:15 3:15 Ke'bi 'bi

Dawídi e 97:7,8

ní 'be náambi e? Kpá tí fú bulúnduzé ga bi kóo oyóní sogoyé zía ní. ¹⁹ Owoyemezé go kídí oguní eyé kóo 'be 'bi Lomo wá, gi zía bi ñgunṅuní eyé kóo ledre ené e wá ní.

4

Bilámá 'dówúro ni wo bi gi zí Lomo ní

¹ Bilámá ledre bi Lomo yemeomo gi rozé kídí karanée, née ni í'bí 'dówúro zíze ní, ni aka fú lá bo do biné. Idízé tóro ngbúo káa bi ngúru 'yi gi dongaráze ni lúyú ledre, karanée zía zángá 'dówúro máa née ke. ² Bilámá ledre 'bi Lomo bi ukuní zíze karaba ní ní, ni kpá wo bi kóo ukuní zí bulúnduzé ga bi kóna ní. Iliní eyé kóo ñgunṅu ledre ma'dáa wá gi zía moko ndaá 'bi ené kóo simi a zíye wá. ³ Ni zíze karaba go bilámáne gi zía ñgunṅuzé bilámá ledre máa née go. Uku kóo ledre zí bulúnduzé ga bi kóo ñgunṅuní bilámá ledre máa née wá ní.

“Gi zía bi kóo mimbé'demá esí royé ní, zíma kóo mócú éyí máyá,
‘Bilámá bi bi kóo máyémeómo gi ro zíye ógu 'dówúroyé doa ní, utúasání lolu ógu doa wá.’”

Abú kenée ndotó, moko ené ukú kóo go kú simi sɪndí kadra 'bi ótoógu do sogo kángá. ⁴ Ni miékéne simi miéké kúrú Lomo kídí, “Lomo 'dowú kóo roné gi simi moko bi kóo ndiṣi méngi a ní, simi sílì ñnyì doa gbre (7).” ⁵ Ni kpá miékéne simi ngítì bi simi miéké kúrú Lomo kídí, “Bilámá bi bi kóo máyémeómo gi ro zíye

ógu 'dówúroyé doa ní, utúasání lolu ógu doa wá.”

⁶ Ni kpá fú miyémené kídí 'dówúro née ngíti géyì 'yì e niyí karanée ndíki a ye. Yée ga bì kóo ukuní bilámá ledre née zíye ngára iliní ngúngu a wá ní, Lomo utúasá í'bí 'dówúro née zíye wá. ⁷ Nda gí 'dá'ba gí do kací tǔ'dù simìbi zí Lomo úku ledre zí Dawídi káa zí bì kóo odro zí bulúnduzé ga kóo 'desì ní kídí,

“Karaba ndéréne 'dá'dá, togú Lomo odro go zise yá,

ndásé esì 'dùtu mbílise 'du'dorú kí úwú a wá.”

⁸ Idí kóo Yósuwa í'bí 'dówúro bì kóo Lomo uku ledre a née bo zí owú 'bì Isiréle ga kóo nderé kíye do bì bì kóo Lomo uku ledre a ní, káa bì Lomo uku andá ené lolu ledre ngíti sǐndí kadra 'bì 'dówúro wá.* ⁹ Ledre née 'dodo kídí, ngíti bilámá 'dówúro ni bo Lomo ni í'bí a zí 'yì ga bì ngunúní ledre ené go ní. ¹⁰ 'Yì máa yée ga bì Lomo ni í'bí 'dówúro née zíye ní, kúrú moko mengì lolu yée wá, cé káa zí bì kóo Lomo 'dowú roné simì bì kóo mengionzó moko 'bì ótoógu éyì e ní. ¹¹ Káa zí bì goó kenée ní, idíze tóro ngbúo gí ro zí Lomo í'bí 'dówúro née zíze káa bì azé zángá a káa zí bì kóo bulúnduzé ga kóna zangání ní.

4:5 4:5 Ke'bì 'bì Dawídi e 95:11 **4:7** 4:7 Ke'bì 'bì Dawídi e 95:7-8 * **4:8** 4:8 Yósuwa: Yósuwa nderéokpó nda ne kí Isiréle e gí do kací umbu Músa simì kángá bì kóo Lomo uku ledre a ní. Nda gí kací tǔ'dù simìbi gí do kací umbu Yósuwa zí Dawídi nda ídine mongú ngére 'bì Isiréle e.

¹² Owú 'bi Babá e, ledre 'bi Lomo ni kí roko'buné, zía ídíne kpá afaáfa káa zí bikafu maku ní. Idí óngolóko simisé gberé zía ólú ndíşiné simi mimbé'desé, zía ówoónzó ledre ga bi íri kí sómú ledre esé e kpá mbá gi ro zí Lomo 'dəciyéme ngbanga gi roa káa zí bi owoyeme ní. ¹³ Lomo owoofu ledre go, éyí bi kíé'do káa azé útúásá ótoécı a yaá owo wá ní ndaá. Ledre e niyí zí Lomo mbá do nyára bi. Née 'yi bi karanée azé tóro kó'dú a kadra 'dəcı ngbanga ní.

Ndazé ótoómo kacı Yésu wá

¹⁴ Káa zí bi ñgunğuzé ledre Yésu Owú 'bi Lomo go, ni ne Mongú 'yi 'dáná éyí e, nda'balugu roné go zí 'Buzé Lomo komo ere ní, idízé tí fú 'dí'bi sılize roa ngbúó ndazé ótoómo kacı a wá. ¹⁵ Mongú 'yi 'dáná éyí ezé née owoyeme ledre gi do bizé duú ne. Tí bi ngára ndaá 'yi lúyú ledre wá ní, zía ótoómo roné 'dó'dóne káa zí 'yi lúyú ledre ní simi lúyú ledre ezé e. ¹⁶ Ndazé éré ngiri wá, idízé ódó mimbé'dezé zize ndéré ndíşizé sı şındı Lomo gi ro zía ıdrı mimbé'dené rozé, gi do bi zía sáká zée karanée kí éyí ga bi ilizé yée ní.

5

Lomo yemeomo Yésu káa do mbigı 'yi 'dáná éyí

¹ Mongú 'yi 'dáná éyí, Lomo ndışı géle wo ne gi tara mbotu 'bi Isiréle e gi ro zía ndışiné ini ini zıne gi ro lúyú ledre 'bi 'yi ené e kpá gi ro 'bi ené lúyú ledre. Zía kpá ndışiné kí í'bı tákpásılı kpá kí 'dáná éyí zı Lomo gi ro lúyú eyé e mbá. ² Gi

zía b̄i ni kpá 'ȳima'dí kí sómù ledre 'b̄i 'ȳima'dí e siminé ní, togù ili go 'dódo ledre 'b̄i Lomo z̄í 'ȳi ga b̄i luyúní go ní yá, zía nd̄is̄i ónzó mimbé'dené mióonzó ndoo. ³ Ḡi z̄í k̄éȳi n̄ée ní, zía nd̄is̄iné 'dáná éȳi z̄í Lomo, idí ótoómo lúyú ledre ené kpá kí lúyú ledre 'b̄i 'ȳi e 'dá'ba.

⁴ 'Ȳima'dí utúasá óto roné kí roné káa do 'ȳi 'dáná éȳi wá, Lomo nd̄is̄i gélé 'ȳi e ḡi ro moko káa z̄í wo n̄ée ne cé káa z̄í b̄i kóo gelé ngúru mongù 'ȳi kí ìr̄iné Aróna káa do 'ȳi 'dáná éȳi ní.*

⁵ Ledre ni ḡi ro Kírés̄ito kpá kenée, gelé ené roné kí roné ḡi ro íd̄ine káa do mongù 'ȳi 'dáná éȳi wá, Lomo gelé wo ne. Káa z̄í b̄i ukuní simi miéké kúrú Lomo kídí,

“Áyí Owù 'b̄i amá,
karaba mááyí go 'Buyí.”

⁶ Ni kpá miékéne do nḡiti bi simi miéké kúrú Lomo, Lomo uku kídí,

“Áyí idí 'ȳi 'dáná éȳi za fí,
káa z̄í Malekesédeke kóna ní.”

⁷ Simi b̄i kóo Yésu ni aka do sogo káṅgá ona ní, nd̄is̄i kóo ini ini z̄í Lomo za cù kí iní komoné ḡi zía owo bú kídí Lomo ni d̄uj̄ ne 'ȳi 'dí'bióyó umbu ḡi komo 'ȳi. Ḡi zía b̄i kóo otoomo roné za mbá z̄í Lomo ní, z̄í Lomo úwú ini ené. ⁸ Abú Yésu ni ba za cù Owù 'b̄i Lomo ní, nd̄is̄i úwú kúrú Lomo zía nd̄is̄iné út̄usiminé kíngaya simi 'do'dó ga b̄i nd̄is̄i kí nd̄iki wo ní. ⁹ Ḡi z̄í k̄éȳi n̄ée

* **5:4** 5:4 Aróna: Aróna e kí Mùsa niyí do lúndu. Niyí ḡi simi kífú 'ȳi ga nd̄is̄iní ndólo yée Lévi ní. Z̄í Lomo gélé Aróna zía íd̄ine káa do mizef̄i 'ȳi 'dáná éȳi z̄íne. **5:5** 5:5 Ke'b̄i 'b̄i Dawídi e 2:7 **5:6** 5:6 Ke'b̄i 'b̄i Dawídi e 110:4

zía útúásáne kací komo Lomo káa do mbigí 'yì 'dáná éyí, kpá 'yì í'bí trìdrì bì za fí ní zí 'yì ga bì ndìşìní óto úndrua ní. ¹⁰ Née sù ledre bì Lomo í'bí roko'bu zía, zía ídíne mongú 'yì 'dáná éyí kí ndìşì ótoyéme ledre gí ro 'yìma'dí e káa zí bì kóo Malekesédeke ndìşì méngì a ní.

Idíze í'bí rozé gí ro ledre 'bì Lomo

¹¹ Owù 'bì Babá e, tù'dù ledre e niyí bo gí ro zíze 'dódo yée zise, utúasání ólù simi dosé wá gí zía bì nyikiri dosé ni yì ené ndoo ní. ¹² Káa bì ásé ídí ba kóo goó se 'yì 'dódo ledre 'bì Yésù zí ngítì géyì 'yì e. Simi ledre ga gére née mbá, ílisé ídíni kpá fú ndìşì 'dódo ledre minzénzéré ledre 'bì Lomo zise mi'dódo. Ásé aka yì esé fú lá káa zí owù ga bì soyé ụtụ aka gí ro zíye ánu ndụkụ káe wá ní, ílisé aka yì esé fú lá umba gí ro ụlù a. ¹³ Ídíse ówo a kídí owù owo ené dongará bilámá ledre kí bisinyí a wá, owo yì ené dujú umba ené bì ndìşì ụlù a ní. ¹⁴ Mingburoko 'yì e ndìşìní ánu ndụkụ ye gí zía owoní dongará bilámá ledre kí bisinyí a go bú simi ledre ga bì ndìşìní sómù yée kpó kpó kpó ní.

6

¹ Káa zí bì goó kenée ní, odụ ledre esé ndaá ídí lá dujú mizefi ledre 'bì Kírésìto kóo 'dodoní zise ní, ledre 'bì ótoómo lúyú ledre do ụngụngu ledre 'bì Lomo ní wá. Ídíse ówo rómo ledre nda gí do yée ga gére née 'dá'dá. Cíyí ledre 'bì Lomo ídí ngbóro simisé rómo wo née kíngaya gí ro zise ídíse kí roko'busé. ² Ledre máa yée ga bì kóo

'dodoní yée zise gi ro babatíza kí ledre 'bi óto sílí do'yì, kí ledre 'bi úru 'yì e nda kpá kí ledre ngbanga bi karanée Lomo ni 'dècì a simi odu sındí kadra ní, ndásé tóro tí fú lá duú do yée ga gére née wá. ³ Cíyí ledre 'bi Lomo idí ngbóro simisé rómo yée ga gére née kíe gi zía née ledre bi Lomo ma'dáa ili gi zize ní.

⁴ Togú 'yì bi kóo 'dodoní ledre 'bi Lomo go zía, zía ngúngu a go, zí 'Dówú Lomo ógu ndìşiné go simi a, ⁵ uwú yeme kóo kúrú Lomo go bilámáne, owoyeme kpá go kídí karanée, née ni idí kí roko'bu ledre e zíne. ⁶ Zía ndá'bané óyó sogoné zí ledre ga gére née yá, Lomo utúasá idí kí rokinyi gi ro 'dí'bilúgu wo wá gi zía ni nda yì ené go káa zí éyì bi 'di'biní Owú 'bi Lomo kpá úfu ánda wo mikándané ní.

⁷ Togú 'yì o'do yáká zí iní é'dìné do kúfú ené bilámáne, zía 'di'bi éyì miánu kíngaya yá, née úndru 'bi Lomo. ⁸ Yáká bi ngára éyì miánu ndaá simi a wá, tó'dó ụ'bu 'dụtụ wo lá ne yeré ní, úndru 'bi Lomo ndaá simi a wá, niyí óngbóoyó a mbá 'dá'ba.

⁹ Owú 'bi Babá e, abú ukuzé ledre káa zí ga gére née zise yá, owozé yì ezé bú kídí trịdrị bi za fí ní Lomo ni í'bí a zise. ¹⁰ Lomo ni 'yì méngì yeme ledre zí 'yì e. Bilámá ledre ga bi za mbá méngìsé yée zía, zise í'bí rosé kí 'búne ndìşì sáká 'yì ené e ní, ledreyé liğì wo wá. Ni karanée 'dècì ngbanga esé bilámáne. ¹¹ Ídísé kpá fú ndìşì óto 'bú lafúse e kenée gi simi odu sındí kadra bi karanée Yésu ni í'bí trịdrị bi za fí zise simi a ní. ¹² Ngịdrị ndaá méngì sée wá. Ídísé idí káa

zí lafúse ga bi kóo ṅuṅṅuní ledre Yésu gi zise 'dá'dá, niyí ba ndịsi útụsimiyé do tóroyé kpá fú ngbúó gi simi sịndị kadra bi karanée zí Lomo í'bí trịdrị bi za fí zíye simi a ní.

Éyị bi Lomo uku go ní, ni méngi roné

¹³ Lomo uku kóo ledre zí bulúnduzé Abarayáma, nda lá gi zía bi ngíti Lomo bi romo do Lomo ma'dáa ndaá ní, zía lóbú roné kí roné kídí, ¹⁴ “Máa Lomo, ledre bi máúku go ní, mááyí méngi a. Mááyí í'bí úndru zíyị, zí bulúnduyị e étriyé do ídíye tú'dú tú'dú tú'dú.” ¹⁵ Simi bi kóo Abarayáma uwú ledre née kenée ní, sịkpị ené kóo mimbé'dené 'dága wá, onzó kóo mimbé'dené ndoo, gi zí Lomo kóo í'bí éyị bi mocú ledre a ní zía.

¹⁶ 'Yima'dí e ndịsini lólóbú kí ịrị mīngburoko 'yị eyé e gi ro do ówo a kídí ledre bi yée ukuní ba ni ma'díi. ¹⁷ Ni kpá kenée gi ro Lomo. Togú uku ledre go, ili zí 'yị ené ga bi née uku ledre zíye née ówo a kídí ledre bi née uku ní ni ma'díi, zía lóló'bú. ¹⁸ Togú Lomo uku ledre go yá oyólo'bó ené e wá zía lólóbú gi ro zine ódóngéřị ledre bi née uku go ní zía ídíne kenée. Née sị ledre bi kací kadra mbá ndịsizé óto komozé gi ro ledre bi uku go ní. ¹⁹ Míóto komozé bi otozé ro Lomo ní í'bí roko'bụ go zize gi ro zize ólúókpóze do mongú bi 'bi Lomo kpurú gi tara mbotụ bi

odó'dutuní kí mongú mbílí bongó ní.* 20 Yésu nderéutù roné gí zíze go fí ne íri kpurú gí tara mbotù máa nées káa do mongú 'yì 'dáná éyì e za fí cé káa zí Malekesédeke ní.

7

Malekesédeke 'yì 'dáná éyì

¹ Malekesédeke ní kóo ngére 'bi ngíti gara ndoloní Salímu, ní kpá 'yì 'dáná éyì zí mbigí Lomo. Simì bì kóo Abarayáma nda'baogù gí simì okó bì kóo romo komo ezeokó nées simì a ní, zí Malekesédeke ndéréne zía úku ledre zí Abarayáma kídí, “Lomo bì roko'bua ofù go ní, bì otoogù ere kí do sogo kánzá ní idí idí kíyì.”

² Nda gí ore zí Abarayáma 'dí'bi tákpásìlì kíé'do gí simì sokó 'bi éyì ga bì ngakaní yée gí simì okó ní í'bí yée zí Malekesédeke. Iri bì Malekesédeke ní, ini ledre gí simì a kídí, “Mbigí 'yì 'bi Lomo.” Kpá kí ledre bì kídí ngére 'bi Salímu ní, ini ledre gí simì a kídí, “Ngére 'bi bikìdrí.”* ³ Iri 'bua kí iri mbágáa kpá kí bulúnduga ndaní miékéye simì miéké kúrú Lomo wá. Gbawá ledre gí ro miará a kí miúyu a 'yì ówo a ndaá. Nì yì ené cé káa zí Owú 'bi Lomo ní, 'yì 'dáná éyì 'bi Lomo za fí odu a ndaá.

* **6:19** 6:19 Mongú 'yì 'dáná éyì: Mongú 'yì 'dáná éyì e ndisì olú simì 'Díjì 'bi Lomo máa nées íri kpurú gí ku mbotù bì odó'dutuní kí mongú mbílí bongó ní gí ro 'dáná éyì zí Lomo bì kí roko'buné ní k'ídi kéré simì simìbi kíé'do gí zía Lomo ma'dáa ndisì ndisì ore. Ólo Lévi 16:2. **7:1** 7:1 Dosì éyì e 14:14-20 * **7:2** 7:2 Zí Abarayáma í'bí tákpásìlì gí simì éyì ga bì ogù kíe gí simì okó ní zí Malekesédeke. Í'bí kíé'do gí simì sokó.

⁴ Lúrúsé aka ledre Malekesédeke kí ówó zí Abarayáma. Zía ìnyìné za cù ne 'dí'bi tákpásílí í'bí a zí Malekesédeke gí ro óto úndru Lomo kíe. ⁵ Gí zí kényí née, ni miékéne simi lorù bì Mùsa eké ní kídí 'yì 'dáná éyì ga bì gí simi bulúndu Lévi ní, idíní ndìsì 'dó'dù tákpásílí gí zí 'yì e za mbá abú kpá yée ga bì niyí kéye do lúndu gí simi bulúnduyé Abarayáma ní. ⁶ Abú Malekesédeke ndaá gí simi bulúndu Lévi wá, zía 'dí'bi tákpásílí gí zí Abarayáma zía kpá úku ledre, Lomo idí í'bí úndru zí Abarayáma tí bì Lomo i'bí úndru go zí Abarayáma ma'dáa ní. ⁷ Nì miówoné kídí, 'yì í'bí úndru romo do 'yì bì 'di'bi úndru ní.

⁸ Abú 'yì 'dáná éyì ga bì gí simi bulúndu Lévi ndìsìní née 'dí'bi tákpásílí yá, niyí úyu miúyu gí zía niyí 'yìma'dí e. Tí lá Malekesédeke ni 'bì ené yì ené trìdrìné za fí.† ⁹ Abú bulúndu Lévi ndìsìní kóo 'dó'dù tákpásílí ga gére née ye yá, née kpá fú tákpásílí bì kóo Lévi i'bí zí Abarayáma í'bí a zí Malekesédeke ní. ¹⁰ Ukuní ledre née kenée gí zía simi bì Abarayáma ni í'bí tákpásílí zí Malekesédeke ní, ndikiní aka kóo Lévi wá.

'Dáná éyì 'bì 'yìma'dí e 'di'bioyó ené lúyú ledre wá

¹¹ Abú lorù bì kóo Mùsa eké ní uku kídí 'yì 'dáná éyì idíní idí dujú gí simi kúfú Lévi yá, 'dáná éyì eyé 'di'bioyó ené lúyú ledre gí ro 'yì e wá. Née sù ledre bì kasaoguní mìkànda 'yì 'dáná éyì

† **7:8** 7:8 Isiréle e ndìsìní ifi simi éyì eyé ga bì gí yáká ní sokó, zíye í'bí kébì bì gí simia zí bulúndu Lévi e káa zí bì kóo Abarayáma i'bí tákpásílí zí Malekesédeke ní.

káa zí Malekesédeke ndaá kúfú Lévi kí Aróna gi zía wá ní. ¹² Ni lengbe kenée togú mikánda 'yi 'dáná éyí ni go ógu wo bi ngára ndaá gi simi bulúndu Lévi wá ní, niyí aka óyóló'bó lorú bi 'bi Músa ní kí. ¹³ Máúku ledre née gi ro Ngére Yésu, ndaá 'bi ené gi tara mbotu 'bi 'yi 'dáná éyí sí mbayi 'bi Lomo gi do sogo kángá ba wá, 'bi ené miméngi moko ené ni kpí. ¹⁴ Ngére ezé Yésu bi ukuní ledre a née ndaá 'bi ené gi tara mbotu máa bi 'bi Lévi ní wá, ni 'bi ené yi ené gi tara mbotu bi 'bi Zúda ní. Simi ledre ga bi za mbá Músa eké yée ní, ifi ené iri kúfú bi Zúda ní káa do 'yi 'dáná éyí wá.

¹⁵ Ma'díi, ni miútúásane gi ro zí mikánda yéme ledre ídine togú ngíti mikánda 'yi 'dáná éyí káa zí Malekesédeke ni goó bo ní. ¹⁶ Miógu a bi zía ídine 'yi 'dáná éyí née ní, ndaá 'bi ené gi zía bi yaá tara mbotu ené ni kú 'bi 'yi 'dáná éyí káa zí tara mbotu 'bi Lévi ní wá. Yi ené gi zía ni 'bi ené yi ené tridriné za fi uyu ené e wá ní. ¹⁷ Ni miékéne simi miéké kúrú Lomo gi ro Yésu kídí, “Áyí idí 'yi 'dáná éyí za fi,

káa zí Malekesédeke kóna ní.”

¹⁸ Miyéme ledre kóo yemení 'dá'dá gi ro do ndisi géle 'yi 'dáná éyí e kie ní oyólo'bóni go gi zía utúasa ené oto 'yi zía ídine mbigí 'yi 'bi Lomo wá. ¹⁹ Miméngi ledre ga bi kaci lorú bi Músa eké ní, oto ené 'yi zía ídine mbigí 'yi 'bi Lomo wá, éyí bi ni nda goó bo ní, mikánda yéme ledre 'di'bi nda bi goó ne. Née nda go miyéme ledre máa bi ni 'dí'biógu zée gbóo kí Lomo ní.

Yésu ni 'yi 'dáná éyí bi ni tridriné za fí ní

²⁰ Miógu Yésu bi káa do 'yi 'dáná éyí ní ndaá 'bi ené káa zí 'bi ngíti géyí 'yi 'dáná éyí e ní wá. Lomo lobú 'bi ené gí roa za cú lóbú gí ro zía ídine káa do 'yi 'dáná éyí. ²¹ Zí Lomo úku ledre gí ro Yésu kídí,

“Ledre 'bi Ngére Lomo bi mááyí úku a ba,
máoyóló'bó wá,

‘Áyí ídí 'yi 'dáná éyí za fí.’ ”

²² Káa zí bi Lomo lobú kóo lóbú gí ro zí Yésu ídine káa do 'yi 'dáná éyí ní, bi ba ní Yésu yeme mikánda ledre go kí roko'buné kíngaya.

²³ 'Yi 'dáná éyí ga kóna ní niyí lengbe tú'dú gí zía niyí 'yíma'dí e ndìşiní úyu miúyu, togú ngíti a uyu go yá, geré zí eze a 'dí'bi bi kací a.

²⁴ Gí ro Yésu ní ndaá 'bi ené kenée wá, ni 'bi ené yí ené 'yi 'dáná éyí za fí gí zía uyu ené 'bi ené e wá. ²⁵ Káa zí bi goó kenée ní, togú ndìşizé kací kadra mbá ini ini zí Lomo kí ìrì Yésu yá, Lomo ni yómo zée gí zía Yésu ma'dáa ndìşì kpá fú ódro zí Lomo gí rozé kídí Lomo ídí yómo zée.

²⁶ Idízé ówo a kídí Yésu ni ne mongú 'yi 'dáná éyí bi azé óto komozé roa ní, gí zía kémbí lúyú ledre ndaá roa wá. 'Yi e za mbá ndìşiní óto úndru a romo do 'bi maláyika e komo ere mbá.

²⁷ Ndaá 'bi ené káa zí ngíti géyí mingburoko 'yi 'dáná éyí e zía ndìşiné 'dáná éyí kací kadra mbá ní wá. 'Yi ga bi ndìşiní 'dáná éyí kací kadra mbá ní ndìşiní 'dáná éyí née kpá gí ro 'bi eyé lúyú ledre kpá gí ro 'bi 'yíma'dí e. Yésu 'daná 'bi ené éyí dujú kí'dí kéré simi bi i'bí roné do úyuné do

mìngbúngbu kágá ní. ²⁸ 'Yì máa yée ga bì niyí m̀ngburoko 'yì 'dáná éyì e kací lorù bì Mùsa eké ní, niyí née lá gbékpì 'yìma'dí e roko'bù ndaá royé wá. Simi bì Lomo i'biogù nda mikánda lorù ní, zía 'dí'bi mbigí Owù 'bì ené Yésù bì utúasá miútúasá kací komoa ní zía ídíne káa do 'yì 'dáná éyì za fí.

8

Mikánda yéme ledre

¹ Simi tú'dù ledre ga bì 'dodozé yée zíse ní za mbá, ídíse ówo a kídí wo bì nì kí roko'buné ní, nì kídí Yésù nì mongù 'yì 'dáná éyì, niyí cakaba mindìsiyé kí Lomo do bì kìé'do komo ere. ² Nì ndìsì 'dáná éyì simi mbigí 'Dìcì 'bì Lomo bì komo ere ní. Mbigí 'Dìcì née Ngére ùbù ne, ndaá 'bì ené 'yìma'dí wá.

³ Káa zí bì mongù 'yì 'dáná éyì ndìsì í'bí tákpásìlì e kpá kí 'dáná éyì e ní, Yésù bì nì kpá mongù 'yì 'dáná éyì ní, nì kpá í'bí 'bì ené éyì zía kpá 'dáná éyì. ⁴ Idí Yésù ma'dáa nì kóo ba do sogo kánḡá ona yá, káa bì sì ledre bì zía kpá ídíne 'yì 'dáná éyì g̀ roa ní ndaá, g̀ zía 'yì 'dáná éyì e niyí yì eyé goó bo ndìsìní 'dáná éyì kací lorù bì 'bì Mùsa ní. ⁵ Moko 'bì 'dáná éyì bì ndìsìní méngì a simi 'Dìcì 'bì Lomo do sogo kánḡá ona ní, nì lá duù l̀lì moko 'bì 'dáná éyì bì komo ere ní. Née sì ledre bì simi bì kóo Mùsa nì ndìsì ùbù kútù g̀ ro ndìsì ini ini zí Lomo simi a, zí Lomo kóo èsì s̀l̀lìne komo a kídí, “Ídí méngì moko ga gére née tí za cé káa zí bì kóo máúku ledreyé z̀yì do landa

bì Sináyí ní.” ⁶ Moko 'bì 'dáná éyí bì Lomo i'bí zí Yésù mēngì a ní, romo do 'bì ngíti géyí 'yí 'dáná éyí e go mbá. Kpá káa zí mikánda ledre bì Lomo yeme gí rozé ní, nì kí ledrené owóowó rómo do kurú a bì kóo 'dá'dá ní mbá. Gí zía Yésù toro 'dá'dá ne.

⁷ Idí mizefì yéme ledre kóo 'dá'dá ní mēngì kóo moko bo bilámáne, káa bì Lomo yeme ené kóo ngíti mikánda ledre wá. ⁸ Lomo owo bú bilámáne kídí ledre kóo née yeme ní, 'yìma'dí e nderení eyé kací a wá, gí zí kényí née ní, zía úku ledre kídí,

“Sìndí kadra nì ógù,

zíma yéme mikánda miyéme ledre

kí kífú Isiréle

kpá kí bulúndu Zúda e.

⁹ Mikánda ledre bì mááyí yéme a ní nì kpí gí zí wo bì kóo

máyéme gí ro bulúndusé e

simi bì máútú zíye 'dá'dá

zíma 'dí'biógù yée gí simi Ízibiti ní.

Gí zía ledre bì máyéme gí royé ní ndaá 'bì ené zíye kí ledrené owóowó wá.

Gí zía bì mēngì ní ledre kenée ní, zíma óyó sogomá zíye.

¹⁰ Ba nda go mikánda miyéme ledre bì mááyí yéme a kí 'yí 'bì Isiréle e

gí kací a ba.

Mááyí 'dódo lorù amá e zíye ówoyéme a, zí cýyí a ólùne ngírì simi mimbé'deyé.

Nda née zíma ídíma Lomo bi zíye ndìsiyè óto
úndru a,

gì zía ñiyí go 'yì amá e.

¹¹ Nda gí ore, 'yì bi ni ídíáká yaá owoyeme máa
káa do Ngére eyé wá,

ili kpá fú do 'dódo ledre amá zíne ní ndaá.

Ñiyí go za mbá 'yì ga bi owoyemení máa go ní,
míngburoko 'yì e kí minzéré owù e mbá.

¹² Gí zía bi owoyemení máa go ní, ledre ga bi
kóo luyúní yée 'dá'dá ní mbá máótoómo
yée go mbá,

mááyí lùlùóyó yée gí royé za mbá 'dá'ba.”

¹³ Ledre máa wo bi Lomo yeme ba ní, ni
mikánda yéme ledre. Gí zía ledre máa wo bi kóo
yeme 'dá'dá née ni yì eyé go kurúne, moko ndaá
lolù simi a wá ni ùkú ené miùkú.

9

Lorù gí ro mizefì yéme ledre

¹ Ídísé ówo a kídí, mizefì ledre kóo Lomo yeme
zì bulúndusé ga kóna ní, í'bí kóo lorù káa do
misi'di 'bi ndìsì óto úndruné zíye, zía kpá úku
ledre idíní ùbù kùtù káa do 'dìcì zíne gí ro do
ndìsì ini ini simi a zíne. ² Simi bi ùbúní kùtù née
ní ní, zíye ífi simi a gbre kí mbílí bongó. Mizefì
simi a bi mi'dí tara mbotù ní, zíye 'dí'bióto éyì bi
ndìsiní ùnduóto pho'dù doa ní, kí tarabíza kpá
kí ambata bi yemení kí ìrì Lomo ní mbá simi a
ore. Ndìsiní ndólo simi 'dìcì máa née kídí, Bi
'bi Lomo. ³ Nda sogo mbílí bongó bi ingí'dùtùnì

zaá yana íri ní, ndoloní 'bì eyé simi 'dìcì máa wo nées kídí, Mongú Bì 'bì Lomo. ⁴ Éyí ga bì 'dì'biotóní yées simi bì máa wo nées íri ní, niyí 'bì eyé mbá kpí. Niyí mbayi bì o'bóní gí simi dábu gí ro ndìsì ńgbó abúřengú kí bilámá ndonyoné doa gí ro zí cika a ndìsì ndéréne zí Lomo ní, nda kí sondúyú bì kururúní simi a kí roa mbá kí dábu, nées sondúyú 'bì yéme ledre. Do 'dì'bióto owú pheré bì o'bóní gí simi dábu kí éyí miánu bì kóo Lomo ndìsì úcúogú a gí komo ere ndoloní mána* ní, kí ngbángbá 'bì Aróna bì mbílía ndìsì ú'bù miú'bù gí zí roko'bù 'bì Lomo ní, nda kpá kí misisilekpe tutú bì ekéní lorú 'bì miyéme ledre 'bì Lomo bì sokó ní roa. ⁵ Do yéme lílì éyí e gbre káa zí lílì maláyika e ní, zíye yáya fúndúye mbá miyáya do sondúyú kí'dí bì ndìsìní óyú sáamá bì gí ro zí Lomo 'dì'bióyó lúyú ledre 'bì 'yíma'dí e ní. Utúasázé úku yéme ledre gí ro ledre máa nées wá.

⁶ Simi bì 'yí 'dáná éyí e yemeonzóní éyí ga gére nées go mbá kenées ní, zíye nda ndìsì ólúye simi mizefí simi kútú nées ndìsì íni ini zí Lomo kací kadra mbá. ⁷ Simi odu simi 'Dìcì 'bì Lomo máa bì 'bì ené Mongú Bì 'bì Lomo ní, mongú 'yí 'dáná éyí e ndìsì lengbe ólú simi a íri dujú ne simi simibi kíé'do kpá kí'dí kéré.† Togú olú go íri yá, ndìsì lengbe íni ini zí Lomo kí óyú sáama bangá bì gáa ńgoonzóní ní gí ro zí Lomo lúlúoyó lúyú

* **9:4** 9:4 Mána: Nées éyí miánu bì kóo Lomo ndìsì úcúogú a zí Isiréle e gí komo ere simi bì niyí simi súwú kí simibi cì gbre ní. Ólo Ólúogú 16:1-36. † **9:7** 9:7 Ólo ledre gí ro ledre bì mengí roné simi ba simi Lévi 16.

ledre ené, kpá kí lúyú ledre bi 'yì e luyúní ngará owoní wá ní. ⁸ 'Dówú Lomo ndìsì 'dódo ledre máa ga ba zíze ne, kídí 'yì ndaá ólú do Mongú Bi 'bì Lomo née wá, káa zí bi 'yì e ndìsìní aka lódú ba fú mìsì'dì bi kóo lorù 'bì Músa 'dodo ndìsìní ìni ìni kíe zí Lomo simì kùtù ní. ⁹ Lìlì ledre née 'dodo karaba zíze kídí, bangá ga bi kóo ndìsìní òngòonzó yée 'dáná éyì kíe zí Lomo ní, utúasá ené óto 'yì zía ídíne mbigí 'yì 'bì Lomo wá. ¹⁰ Lorù ga gére née nì yì eyé lá gì ro zí 'yìma'dí e ánu éyì kpá kí éwé éyì e nda kpá kí ledre 'bì lúgu éyì e. Ambá yéme ledre née nì dùyù gì ro kùrù'bù 'yìma'dí, 'búó togù sìnđí kadra ogù go zí Lomo óyóló'bó ledre ga gére née ne.

Ledre sáma Yésù owó romo do 'bì bangá

¹¹ Bì ba ní Yésù ogù nda go cù ne. Nì goó ne mongú 'yì 'dáná éyì zíze simì 'Dìcì 'bì Lomo komo ere. Moko ené ndaá kí bi máa yée ga bi 'yìma'dí yemení ye kí ìrì Lomo do sogo kàngá ona ní wá. ¹² I'bì mbigí kùrù'buné bi romo do bangá e ní do úyuné káa do mongú 'yì 'dáná éyì. Zía ólùne simì Mongú Bi 'bì Lomo kí mbigí sámané. Gì zí kèyì née, zí Lomo geré lùlùoyó lúyú ledre ezé 'bì 'yìma'dí e za fí. ¹³ Sáma bangá kí mbukù bangá ga bi ongbóní yée zí 'yì 'dáná éyì ndìsì óyù yée ní, ndìsìní lúgu lá dùyù gbékpì ro 'yìma'dí. ¹⁴ Sáma Kírèsìto utúasá dùyù ne lúguráyì 'yì e gì simì lúyú ledre gì zía 'Dówú Lomo i'bì roko'bù ne zí Yésù ma'dáa zía í'bì roné zí umbu do úyuné káa do mongú 'dáná éyì zí Lomo. Gì ro zí sáma née lúguráyì sómù ledre ezé káa bi azé ndìsì sómù

ledre ga bi ni 'dí'biógu zíze umbu ní, gi do bi zíze ndísizé méngi moko zí Lomo bi tridri ní.

¹⁵ Gi zía bi i'bí roné zí umbu ní, zía ndísi ódroné do bi kací 'yíma'dí e zí Lomo gi zía 'di'biogu mikánda miyéme ledre 'bi Lomo go zí 'yíma'dí e gi ro zíye ndíki tridri bi za fí ní. Sí ledre bi uyu gi roa ní, ni gi ro úgú go 'yí e gi simi lúyú ledre bi kóo luyúní simi kurú miyéme ledre kóna ní.

¹⁶ Káa zí ledre bi gi ro odu kúru 'yí ní. Togú 'yí ukuomo ledre zía úyuné yá, 'yí ga bi 'yí nées ukuomo ledre nées zíye ní, idíní méngi a tí kenée gi zía nées ledre bi 'yí nées ili ní. ¹⁷ Togú 'yí ni aka kí komoné yá, ledre bi ni úku a ní owó ené e wá, ledre nées ni ówó komo 'yí e zíye méngi a nda gi do kací umbua. ¹⁸ Nées sí ledre bi simi mizefi miyéme ledre bi dongará Lomo kí 'yíma'dí e gi ro zía ídine kí roko'buné yá, ili zí sáma nde'yíne gi zía té kí ní. ¹⁹ Simi bi Músa 'dodo asá lorú 'bi Lomo go zí 'yí 'bi Isiréle ní, zía 'dí'bi mbílí tìyí kí mimoli kálá bangá zía ési yée simi sáma owú ítí kí ína gáa ongoonzóní ní, óyú yée ro búku 'bi lorú 'bi Lomo nda kpá kí 'yíma'dí e. ²⁰ Simi bi ni ndísi óyú sáma ma'dáa ní, “Zía úku ledre kídí, sáma ba 'dodo go kídí ledre bi Lomo yeme wo dongaráne kise 'yíma'dí e ní ni ma'díi.” ²¹ Zía kpá óyú sáma nées ro kútú kpá kí éyí ga bi ore ndísiní ini ini kée zí Lomo ní mbá. ²² Ni kenée gi zía lorú 'bi Lomo uku kídí éyí e mbá niyí útúásá kací komo Lomo 'búo togú sáma nde'yí go gi

royé. Kpá kenée née Lomo ni ótoómo lúyú ledre 'bi 'yìma'dí e 'búó togú sáma nde'yì go gi royé.

²³ 'Dáná éyì ga bi za mbá 'yì 'dáná éyì e ndìşinì 'dáná yée kí bangá do sogo káṅgá ona gi ro óto 'yì e ídíye mbigí 'yì ga bi 'bi Lomo ní, ndaní née mbigí a wá, née lîlî a. Mbigí 'dáná éyì ni wo bi kí éyì bi gi komo ere ní. ²⁴ Kírésìto 'daná 'bi ené éyì do bi máa wo bi 'yìma'dí e yemení ye kí şìlìye kídí née bi 'bi Lomo ní wá. Bi máa wo bi 'yìma'dí yemení ye ní, née lá lîlî 'Dìcì 'bi Lomo bi komo ere ní. Ndìşì 'bi ené yì ené geré simi mbigí 'Dìcì bi 'bi Lomo ní kí Lomo do bi kîé'do komo ere íri za fí. ²⁵ Nderé ené 'bi ené do Mongú Bi 'bi Lomo kí'dí tû'dú gi ro úyuné káa do 'dáná éyì gi rozé káa zì bi Mongú 'yì 'dáná éyì e bi do sogo káṅgá ndìşinì ndéré ándá royé mindéré ándá kací simibi e mbá do Mongú Bi 'bi Lomo ní kí sáma bangá e ndìşì óyù yée wá. ²⁶ Idí née kóo mbigí ledre bi Lomo yeme ne kídí 'dáná éyì idí méngì roné kí'dí tû'dú ní yá, káa bi Yésu ni úyu ándá roné miúyu ándá tónóne kú gi simi kadra bi kóo Lomo yeme do sogo káṅgá ba ní ní. f'i, ogù do sogo káṅgá lá duú kí'dí kéré do úyuné gi ro 'dí'bióyó lúyú ledre ezé za fí. ²⁷ Gi zía Lomo yeme go kenée kídí 'yìma'dí e idíní úyu duú kí'di kéré nda gi do kací mizefì umbu née zíne nda 'dècì ngbangayé. ²⁸ Cé káa zì bi kóo Kírésìto uyu duú kí'di kéré gi ro zì Lomo ótoómo lúyú ledre 'bi 'yìma'dí e gi ro karanée zíne kpá ndá'baógù ándá roné do sogo káṅgá. Mindá'baógù a née ndaá lolu kpá gi ro 'dí'bióyó lúyú ledre 'bi 'yìma'dí e wá, nda gi ro í'bí trìdrì

bì za fí ní zí 'yì máa yé ga bì ndịsìní óto komoyé
gì ro m̀ndá'baógu a ní.

10

Yésu nì m̀bigí 'yì 'dáná éyí

¹ Tú'dú ledre ga bì za mbá M̀usa eké yé káa do
loru ní, ndaní eyé m̀bigí ledre ma'dáa wá, née za
mbá l̀lì bilámá ledre bì m̀iúyu Yésu káa do m̀bigí
'dáná éyí 'dí'biógu ní. Abú 'yì 'dáná éyí e ndịsìní
'dáná ándá éyí m̀'dáná ándá kací simibi e mbá
yá, kuřú misi'di bì ndịsìní 'dí'bi a ndéré ḱe ini
ini zí Lomo ní, oto ené Lomo zía ídine ḱi rokinyi
zía 'dí'bióyó lúyú ledre 'bì 'yìma'dí e wá. ² Idí
kóo kuřú misi'di bì 'bì ini ini zí Lomo ní oto
kóo Lomo bo zía ídine ḱi rokinyi zía ótoómo
lúyú ledre 'bì 'yìma'dí e, káa bì 'yì 'dáná éyí e
otoomoní ḱi 'dáná éyí go g̀i zía 'yì ga bì 'yì 'dáná
éyí e ndịsìní 'dáná éyí kpá g̀i royé ní ndaní lolu
ba fú lá ḱi ngiri 'bì lúyú ledre royé wá. ³ Ngiri
ndịsì m̀ngi yé g̀i zía 'dáná éyí ga bì 'yì 'dáná éyí
ndịsìní 'dáná a kací kadra ḱi simibi e mbá née
ní ndịsì óto 'yì e zíye ndịsìyé éré ngiri kídí togú
'danání éyí zí Lomo g̀i royé wá yá, lúyú ledre ukú
g̀i royé wá. ⁴ 'Dáná éyí bì 'yì 'dáná éyí e ndịsìní
'dáná a ḱi sáma íti e ḱi ina e ní, Lomo 'di'bioyó
ené lúyú ledre g̀i ro 'yìma'dí e g̀i zía wá.

⁵ Simi bì Kírésito Yésu ogu ní, zía kóo úku ledre
zí Lomo kídí,

“Lomo íli eyí zíma ọ̀ngoónzó bangá zíyì káa do
éyí 'dáná wá,
née s̀i ledre bì óto máa káa do 'yìma'dí ní.

6 Ndá 'bi eyi kí rokinyi gi ro do ndisi óngóonzó bangá e kpá kí ngiti géyi éyi e óngbó yée káa do 'dáná éyi zíyi gi ro lúyú ledre wá.

7 Née sí ledre bi máúku ledre gi zía máyá mááyí ba ní ní, gi zía ekéní kóo ledre go kenée gi romá simi miéké kúrúyi.

'Máogú go méngi éyi bi íli ní.' "

8 Zí Yésu kpá úku ngiti ledre kídí, "'Dáná éyi bi ndisini 'dáná yée zíyi kí bangá, togú mbú mikánda éyi gi yáká, togú mbú bangá bi ongoonzóní do óngbó a zíyi sí mbayi ní, ndá 'bi eyi kí rokinyi gi ro éyi ga gére née mbá wá." Abú Músa eké kóo go simi lorú kenée ní. ⁹ Wo Yésu, zía kpá úku ngiti ledre kídí, "Lomo máogú go do sogo kángá méngi éyi bi íli ní." Née ní, zía ñyiné 'dútu tú'dú misi'di ga bi kóo 'bi mizefi miyéme ledre ní mbá 'dá'ba zía líkpí misi'di 'bi mbigí 'dáná éyi bi 'bi gbre yéme ledre ní. ¹⁰ Ma'díi, née ledre bi Lomo ili ní. Umbu bi Kírésito Yésu uyu wo kí'dí kéri káa do mbigí 'dáná éyi ní, oto zée go káa mbigí 'yi ga bi 'bi Lomo ní, gi zía lúyú ledre ndáá lolu rozé wá.

¹¹ Kací kadra mbá, 'yi 'dáná éyi e ndisini tóro 'dáná éyi e zí Lomo kací lorú 'bi 'dáná éyi bi Músa eké ní. Abú ndisini 'dáná éyi ga gére née tí kenée yá ní, íi, oto ené Lomo zía ídine kí rokinyi zía 'dí'bióyó lúyú ledre 'bi 'yima'di e gi royé fú lá wá. ¹² Simi bi Ngére Yésu ogú káa do mbigí 'yi 'dáná éyi ní, i'bí roné do úyuné káa do mbigí 'dáná éyi dúú kí'dí kéri, geré zí Lomo ídine kí

rokinyi zía 'dí'bióyó lúyú ledre 'bi 'yíma'dí e gi royé za fí. Yésu ma'dáa niyí cakaba mindísiyé kí Lomo do bi kǐé'do za fí. ¹³ Tónóne gi simi sǐndí kadra máa bi kóo nées, ndéréóguné gi karaba ní, ni mindísiné sǐngó sǐndí kadra bi gi ro zíne ídíne Ngére do ezeokóne e za mbá ní. ¹⁴ I'bí roné do úyuné káa do mbigí 'dáná éyí kí'di kǐrǐ gi ro zí 'yí ga bi ɲuɲuɲuní ledre 'bi Lomo go ní ídíye mbigí 'yí ga bi 'bi Lomo ní za fí.

¹⁵ Ledre nées utúasá go kpǐni kí ledre bi kóo 'Dówú Lomo uku ní,

¹⁶ “Ba miyéme ledre bi mááyí yéme a kíye gi do kací a ba.

Mááyí 'dódo lorú amá e zíye ówoyéme a, zí cǐyí a ólúne ngǐrǐ simi mimbé'deyé.”

¹⁷ Zía kpá úku ándá ledre kídí,

“Mááyí lúluoyó lúyú ledre esé e za mbá 'dá'ba, gi zía má'dí'bilúgu sée go zíma káa do mbigí 'yí amá e.”

¹⁸ Káa zí bi Lomo lúluoyó lúyú ledre ezé e go, azé nda go mbigí 'yí ené ní, sǐ ledre bi zíze ndá'bazé kpá fú ndísi ɔ̀ngoónzó bangá ndísi 'dáná éyí kíe zía ní ndaá lolú wá.

Ndazé óyó sgozé zí Lomo wá

¹⁹ Owú 'bi Babá e, ndazé lolú ónzó komozé mióonzó gi ro ndéréze simi Mongú Bi 'bi Lomo bi komo ere ní wá, gi zí sáma Yésu bi lefe bi gi rozé ní, misi'di ere likpí go zíze fúó. ²⁰ Gi zía bi Yésu i'bí roné káa do mbigí 'dáná éyí do úyuné gi rozé ní, ni zíze go káa zí mbílí bongó bi ingíní 'Dǐcǐ

'bi Lomo zíze ólúze kpurú gi simi a ndéréóguzé zí Lomo ní.

²¹ Káa zí bi Yésu ni nda goó ne Mongú 'yi 'dáná éyí gi rozé simi 'Dìcì 'bi Lomo ní, ²² idízá kpá fú ndìsì ndéré zí Lomo kí mimbé'dezé kìé'do kací kadra za mbá. Gi zía umbu bi Yésu uyu wo gi rozé ní, sáma a lugurayi zée káa zí éyí bi luguní kí iní bi kí komoné drá ní.

²³ Idízá lánýá ro ledre máa née kí mimbé'dezé kìé'do gi zía togú Lomo uku ledre go yá, ni tí méngì a ma'díí. ²⁴ Idízá ódó rozé káa do éyí kìé'do kí lafúze e, zíze ndìsìzé óto 'búye kpá kí sáká yée kí bilámá miméngì ledre. ²⁵ Togú go sındí kadra 'bi ini zí Lomo yá, ídísé yóko rosé ndro kí lafúze e. Ndásé ídí káa zí ngíti géyí 'yi ga bi iliní yóko royé kí lafúye ndìsì ini ini zí Lomo wá ní wá. Ídísé ndìsì sáká lafúze e kpá kí lóru rosé dengbìse gi zía sındí kadra 'bi mindá'baógu Ngére Yésu ni go gbóo.

²⁶ Káa zí bi nṅunṅuzé ledre Yésu go, togú zíze ndá'bazé ndìsì lúyú ledre káa zí éyí bi owozé aka fú lá wo wá ní, ngíti 'dáná éyí bi niyí 'dáná a gi rozé gi ro zí lúyú née ùkúne ní ndaá lolu wá. Gi zía Yésu ma'dáa uyu kóo gi rozé dụú kí'di kéré. ²⁷ Togú úwúsé ledre ba wá, zise 'dùtu mbílise 'du'dorú do ndá'basé lúyú ledre yá, ídísé ówo a kídí áse go ezeokó Lomo ndìsìsé go dụú sòngó umbu 'bi pho'du bi owoofu go ni úfu ezeokó née káe ní. ²⁸ Ídísé ówo a kídí ledre ba ni ma'díí, lílì a ni káa zí loru 'bi Lomo bi kóo Músa ekéní kídí, togú 'yi méngì lúyú ledre go, zí ngíti géyí 'yi e, togú gbre kí ota úku ledre go

kídí ma'dúí 'yì née luyú tí ledre go kenée yá, niyí tí geré úfu wo 'dá'ba. ²⁹ Togú ledre nì kóo kenée bo gí ro lorù, ídísé ówo a kídí togú 'yì lurúcayi Owú 'bì Lomo, kí umbu bì kóo uyu káa do mikánda miyéme ledre bì gí ro 'yìma'dí e ní yá, kídí 'yì née ndìsì go úkucáyi roko'bù 'bì 'Dówú Lomo bì oto mimbé'de Lomo zía ìdríne ro 'yìma'dí e ní. Lomo nì 'dècì ngbanga 'yì máa née bisinyíne kíngaya. ³⁰ Ídísé ówo a bilámáne kídí togú Lomo uku ledre kídí, “Mááyí dūú máa wo bì nì miútúásáne gí ro méngì lúgu bisinyí ledre zí 'yì ní.” Zí úku ándá ledre kídí, “Ngére Lomo nì 'dècì ngbanga 'yì ené e.” ³¹ Ídísé ówo a kídí roko'bù 'bì Lomo ofu go. 'Yì bì nì lúrú komoa kí ledre ní ndaá, togú 'dècì ngbanga 'yì go yá, nì ídí zí 'yì ma'dáa bisinyíne kíngaya.

³² 'Do'dó ga bì kóo 'dó'dósé yée gí zí lerí, zí ngíti géyì 'yì e kpá 'dó'do sée gí zía bì nḡḡngusé ledre Ngére Yésu ní, ndaá līgì sée wá. ³³ Simi ngíti géyì sīndì kadrá, 'yì ga bì nḡḡnguní ledre Ngére Yésu wá ní, ndìsìní kóo 'dó'do sée kí ényí komosé, kí ócò sée do komo tú'dù 'yì e. Ngíti géyì yá, zise ndìsìsè kí sáká lafúse e togú 'yì ga bì nḡḡnguní ledre 'bì Lomo wá ní niyí go méngì yée bisinyíne ní. ³⁴ Bi ndìsì kóo sínyí rosé misínyí kí lúrú lafúse ga bì otoní yée simi sīgìnì gí zía bì nḡḡnguní ledre 'bì Ngére Yésu ní. Zise ndìsìsè útusimisé kíngaya simi bì 'yì ga bì ndìsìnì méngì sée 'yì ga bì 'bì Kírésìto bisinyíne zíye ndìsìyè kí ngáka éyì esé e gí zise ní. Útusé simisé

10:30 10:30 Gbre lorù 32:35 **10:30** 10:30 Gbre lorù 32:36, Ke'bì 'bì Dawídi e 135:14

née gi zía ówosé yì esé bú kídí Lomo yemeomo bilámá ledre bì ngárá ụkụ wá ní go zíse komo ere.

³⁵ Ídísé 'dí'bi sịlìse ro Lomo kpá fú ngbúó, ndásé óyó sogosé zía wá gi zía ówosé go bú kídí bilámá ledre nì go ndịsị sòngó sée komo ere. ³⁶ Ídísé ndịsị ụtụsimísé kíngaya gi do bì zíse ndịsịsé méngì moko 'bì Lomo ndéré kíe kpá fú 'dá'dá gi ro zí Lomo í'bí úndru bì yemeomo gi rosé ní zíse. ³⁷ Gi zía ekéní ledre gi ro Ngére Yésu simì miéké kúrú Lomo kídí, “Ngítí sịlì idíaká go lá cúku'dée gi ro zía ndá'baóguné, lụ'bú lolu wá.

³⁸ Tí lá mbigí 'yì amá e niyí ndíki trịdrị bì za fí ní gi zía ngununí ledre amá go ní.

Wo bì nì oyó sogoné zíma ní,
maútúásá ídí kí rokinyi kíe wá.”

³⁹ Ndazé ezé káa zí 'yì máa yée ga bì oyóní sogoyé go zí Lomo bì Lomo nì úfu yée ní wá. Zée ga bì ngunuguzé ledre 'bì Kírésìto go ní, azé ídí dujú ze trịdrị za fí.

11

Ngúnngu ledre 'bì Lomo

¹ Ngúnngu ledre nì ówoyéme a kídí ledre bì Lomo uku go ní, abú lurúzá aka kí komozé wá, ledre ma'dáa nì tí méngì roné. ² Née sị ledre bì karaba mingburoko 'yì ga bì kóo 'dá'dá ngununí ledre 'bì Lomo ní ìrìyé nì miékéne simì miéké kúrú Lomo gi zía ní.

³ Gi zía bi ɲuɲɲuzé go kídí Lomo ni bo ní, zíze kpá ɲuɲɲu a kídí Lomo ma'dáa otoogu ere kí do sogo káɲgá za mbá ne. Uku lá ledre zí éyí maáge méngì royé tí kenée. Owozé go bilámáne kídí éyí ga bi za mbá ndisizé lúru yée ba ní, Lomo bi ngára lurúze aka wá ní, otoogu yée ne. ⁴ Gi zía bi kóo Ábele ɲuɲɲu ledre 'bi Lomo ní, zía kóo 'dí'bi mizefi yí ené e káa do tákpásílí í'bí a zí Lomo kí mimbé'dené kíé'do. 'Bi ené éyí máa ga gére emeromóní kóo gi do 'bi Káyina. Zí Lomo kóo ídine kí rokinyi gi ro éyí ga gére née gi zía wo Lomo, owo go kídí Ábele ɲuɲɲu ledrené go ni go mbigí 'yí ené. Abú karaba Ábele ndaá lolu do sogo káɲgá ona wá yá, éyí ga bi kóo mengì yée ní, azé aka fú ówotátá ledre gi royé.

⁵ Gi zía bi kóo ndisì 'bi Enóka kí miméngì ledre ené ni kóo bilámáne do Lomo ní, zí Lomo 'dí'bi wo nyé tridri komo ere káa bi ni úyu kí ke. Lomo mengì ledre née zía kenée, gi zía miméngì ledre ené oto kóo Lomo go kí rokinyi. ⁶ Togú 'yí ɲuɲɲu ledre 'bi Lomo kí wá, utúasá óto Lomo zía ídine kí rokinyi wá. Mbigí 'yí 'bi Lomo ni ídí duú 'yí bi ɲuɲɲu go kídí Lomo ni bo ma'díi, zía kpá ɲuɲɲu a kídí ma'díi, Lomo ndisì lengbe í'bí tákpásílí zí 'yí ga bi niyí mbigí 'yí ené e ní.

⁷ Gi zía bi kóo Nówa ɲuɲɲu ledre 'bi Lomo ní, zía kóo yéme kuɲungba zíye ómoyé simi a kí 'yí 'bi 'be 'bi ené e gi zí mongú iní kóo ucu ní. Omoní née kóo gi zía uwú ledre bi kóo Lomo uku zía ní. Gi zía bi ɲuɲɲu kóo ledre 'bi Lomo duú ne simi sindi kadra máa bi kóo née ní ní, zí Lomo kóo 'dəcì ngbanga tú'dú 'yí e. Úndru bi

Lomo ndịsi í'bí a zí 'yì ga bi ndịsiní óto wo zía ídine kí rokinyi ní, zía kóo í'bí a zí Nówa.

⁸ Gị zía bi kóo Abarayáma nḡnḡngu ledre 'bi Lomo ní, zía kóo úwú ledre bi Lomo uku zía kídí idí ndéré ndịsi simi ngíti káḡá kpí zí káḡá máa née nda ídine káa do káḡá ené ní. Simi bi Abarayáma uwú ledre née kenée ní, zía tí geré ìnyiné ndéréne. Abú owo kóo bi bi Lomo uku ledre a zía née wá. ⁹ Simi bi kóo Abarayáma nderéogụ simi káḡá bi kóo Lomo uku ledre a zía ní, ndịsi kóo íri kí sómụ ledre bi kídí née ni ona 'yì miógụ, née ndịsi ndịsi simi kútú. Nda gi do kací tǔ'dú simibi e, zí wotía Isáka kí owú 'bi ené Yakóbo kóo kpá ndịsi 'bi eyé simi kútú. Ledre bi Lomo uku zí Abarayáma ní, ni kpá kémbí ledre bi kóo uku zí Isáka e kí owú 'bi ené Yakóbo ní. ¹⁰ Simi bi Abarayáma nderéogụ simi káḡá bi Lomo uku ledre a zía ní, zía kóo kpá fú ndịsi óto komoné gi ro 'be máa wo bi Lomo yeme cǔ ne bi ni ídí 'bi ené za fí odu a ndaá ní.

¹¹ Gị zía bi kóo Sára e kí o'do 'bi ené Abarayáma nḡnḡguní ledre 'bi Lomo ní, abú niyí kóo go ngokoyé yá, zí Lomo kóo í'bí owú zíye ndíki a abú Sára ni kóo kára mikoto ndotó. Abarayáma owo bú kídí togú Lomo uku ledre go yá, ledre ma'dáa ni méngi roné. ¹² Tí ma'díi kpurú gi simi owú bi Abarayáma ndikiní wo kí me'bené Sára nda do ngokoyé ní, zí owú máa née nda ndíkiogụ ríkí sǐ do 'yìma'dí do sogo káḡá tǔ'dú tǔ'dú tǔ'dú, 'yì óloónzó yée ndaá.

¹³ Mìngburoko 'yì ezé ga kóna nḡnḡguní ledre 'bi Lomo ní, abú uyuní kóo go mbá 'dá'dá zíye kí

ndíki trịdrị bì za fí Lomo uku ledre a zíye ní yá, owoní kpá fú bú kídí Lomo nì karanée í'bí trịdrị née zíye gị zía yée niyí yí eyé kóo do sogo káṅgá lá 'yì miógụ e. ¹⁴ Togú 'yì e káa zí ga gére ukuní ledre ya yée niyí do sogo káṅgá lá 'yì miógụ e yá, ndịsìní née lúrú bi gị ro mbigí bi bì yée niyí ndịsị doa za fí odu a ndaá ní. ¹⁵ Togú ukuní née ledre bi bì kóo oguní gị doa do sogo káṅgá yáa ní yá, éyí bì nì úcuómo yée kí ndá'balúgu royé simi a 'dága íri ní ndaá. ¹⁶ Gị zía yí ené ṅuṅgu ledre eyé zí 'bú bi bì komo ere ní ídine doyé. Gị zí kényi née zí Lomo ídine kí rokinyi kíye simi bì niyí ndịsị ndólo wo Lomo eyé ní gị zía Lomo ma'dáa yemeomo bi máa née go zíye.

¹⁷ Gị zía bì kóo Abarayáma ṅuṅgu ledre 'bì Lomo ní, abú Lomo uzu kóo wo kídí idí ọṅgoónzó Isáka káa do 'dáná éyí zíne yá, asi ené kóo wá nì kóo go nzíyiné gị ro ọṅgoónzó Isáka. ¹⁸ Abú Lomo uku kóo ledre gị ro Isáka ma'dáa kenée yá, “Iriyí nì ówú do Isáka e kí owú 'bì ené e.” ¹⁹ Simi bì Lomo ya Abarayáma idí ọṅgoónzó Isáka káa do 'dáná éyí ní, Abarayáma owo yí ené kóo bú kídí, Lomo nì úrulúgu wo. Tí ma'díi, zí Lomo kóo yómo Isáka.

²⁰ Gị zía bì kóo Isáka ṅuṅgu ledre 'bì Lomo ní, zía kóo í'bí undry zí owú 'bì ené ga bì kóo gbre, Yakóbo e kí Ésawu ní kídí, Lomo idí í'bí undry zíye karanée zíye ídíye m̄ngburoko 'yì e.

²¹ Gị zía bì Yakóbo ṅuṅgu ledre 'bì Lomo ní, simi bì kóo lurú roné née ngoko go kینگaya née utúasá lolu m̄ngị t̄'đụ simibi 'dá'dá wá ní,

zía 'dí'biógu owú 'bì owú 'bì ené ga bì gbre ní, wotí Yoséfa zía ìnyìóguné 'dága 'dókó roné ro ngbángbá ené bì do sílìne ní ìni ìni zí Lomo kídí Lomo idí í'bí úndru zí owú ga gére née.

²² Gí zía bì kóo Yoséfa ñgunḡu ledre 'bì Lomo, simì bì lurú roné, née ngoko go kíngaya née utúasá lolu méngì tú'dú simìbì e 'dá'dá wá ní, zía ìnyìné úku ledre zí lafúne Isiréle e bì kóo ñyí kéye mbá simì Ízibiti íri ní kídí, togú karanée ñyí go ólúógu gí simì Ízibiti gí ona ndéréye do bì bì Lomo ili idíní ndéré ndìsì doa ní yá, ndaní óyó sogoyé zí cóngóne wá, idíní 'dí'biútú a kpa ndéré kíe.

²³ Gí zía bì kóo 'bù Músa kí mbágáa ñgunḡuní ledre 'bì Lomo ní, zíye kóo kála bicayi lorú bì ngére 'bì Ízibiti i'bí kídí idíní úfu owú 'bì Isiréle e bì owú ya'dá e ní mikála. Zíye 'dí'bi Músa ndéré ótoécì a, zía méngìné íri éfé ota káa bì ñyí úfu a gí zía ñi kí lámá roné kíngaya.

²⁴ Gí zía bì Músa ñgunḡu ledre 'bì Lomo ní, simì bì lurú roné ngboróogu nda yí ené go ya'dá 'yí ní, zía ási ené kídí ndaní lolu fú lá ndìsì ndólo née wotí ñyí ngére 'bì Ízibiti wá. ²⁵ Ili ené óyó sogoné zí 'yí ga bì 'bì Lomo zíne ndìsìné 'be 'bì ngére gí ro ídìne kí rokinyi simì bì née ñi ndìsì méngì bisinyí ledre ní wá, née ili ndá'ba zíye gí ro zíye 'dó'dóye ndro kéye. ²⁶ Owo bú kídí Isiréle ga gére née ñyí mbigí 'yí ga bì 'bì Lomo ní, yée idíní 'dó'dó ndro kéye gí ro Kírésìto bì karanée ñi óto yée zíye ídíye kí rokinyi, gí zí wo bì née ñi ídí kí rokinyi gí zí éyí ga bì 'bì Ízibiti

bi ndiṣiní í'bí yée zíne bi niyí úkú eyé miùkú ní.
 27 Gi zía bi Músa ɱɱuɱgu ledre 'bi Lomo ní, kí ndéréóyó roné gi simi Ízibiti eré ené ɱɱiri wá. Gi zía oto yi ené komoné duju ro Lomo bi ɱɱará lurú wo kí komoné wá, ndaá ro ɱɱére née wá.
 28 Gi zía bi Músa ɱɱuɱgu ledre 'bi Lomo ní, zía úku ledre zí Isiréle e kídí idíní ndiṣi sómúndiki Ayímbi Umbuokpó bi kóo ɱɱoɱoɱzóní kábiriṣi e zíye óró sámáyé ro kágá mbotu e gi ro togú maláyika ga bi Lomo ni kása yée kí okó do 'yi' bi Ízibiti e ní oguní go yá, niyí ówo sama bi ro kágá mbotu 'bi Isiréle e ní, zíye ókpóye geré miókpó ufuní owú e kírí née wá.

29 Gi zía bi Isiréle e ɱɱuɱguní ledre 'bi Lomo ní, zíye 'dógu Bikesi mikavu káa zí éyi bi nderení yi eyé gi do ɱɱáká bi ní. Simi bi asikiri 'bi Ízibiti oguní kpá gi ro 'dógu lódú kacíye ní, zí iní kúkú'dútu yée yeré, zíye úyuyé mbá.

30 Gi zía bi Isiréle e ɱɱuɱguní ledre 'bi Lomo ní, ledre bi Lomo uku zíye ní, zíye méngi a. Zíye gámá 'díkí gara bi kí iriné Zériko ní gbaá kí sili inyi doa gbre. Geré, zí gara bi o'bó'dikini gara máa née kée gbaá ní, zía nduruónzó roné ru bi.

31 Simi sindi kadra máa bi kóo née ní, ngiti kára ni kóo bo 'yi gámá kací ya'dá e faa, kí iriné Rába, gi zía bi ɱɱuɱgu ledre 'bi Lomo ní, zía yómo Isiréle e ga bi lafúye kasaní yée káa do mbeze e simi Zériko ní. Nda gi zí keyi née, simi bi Isiréle e ufuní 'yi e simi Zériko ní, zíye kóo ótoómo Rába ufuní eyé wo wá.

³² Owú 'bi Babá e, ɲuɲu ledre 'bi Lomo tonó ené lá geré kíze kése wá. Tú'dú tú'dú tú'dú ngíti géyì 'yì e gì zíze 'dá'dá ɲuɲuní kóo ledre 'bi Lomo go, máútúásá óloónzó yée zise wá. Yée ga bi ca gì dongaráye mááyí ólo yée zise ní go káa zí, Gìdiyóna, Baráka, Samasóna, Zéfete, Dawídi, Sámele nda kí nébì e. ³³ Gì zía bi 'yì ga gére nées ɲuɲuní ledre 'bi Lomo ní, zí Lomo í'bí roko'bu zíye. Zí ngíti géyì ndìsì rómo ezeokóye. Zí ngíti géyì ídíye ngére e ndìsì 'dəcìyéme ngbanga zí 'yì e. Ledre ga bi kóo Lomo mocú zí ngíti géyì ní, zía tí méngì a zíye. Yée ga bi kóo bangá sinyí ga bi káa zí kemì ayíní nánáónzó yée ní, zí Lomo yómo yée, bangá sinyí oto soné royé wá. ³⁴ Ngíti géyì ezeokó yée ayíní kóo 'dí'bi yée úcu yée ku pho'dú gì ro zíye aráónzó royé 'dá'ba. Zí Lomo yómo yée gì simì bisinyí pho'dú nées arání wá. Ngíti géyì roko'bu nda zíye wá, zí Lomo í'bí roko'bu zíye, zíye ndìsìyé rómo komo ezeokóye. ³⁵ Ngíti géyì kará ga bi ɲuɲuní ledre 'bi Lomo ní, zí Lomo kóo úru sùmuyé ga bi uyuní ní gì simì umbu. Yée ga bi 'di'biní yée gì ro 'dó'do yée gì zía bi ɲuɲuní ledre 'bi Lomo ní, zíye tóroyé ngbúo oyóní sogoyé zí Lomo wá gì zía owoní bú kídí abú ufuní yée yá, Lomo ni úru yée karanée. ³⁶ Odóní ngíti géyì miódó, 'dí'biógu yée dongará tú'dú 'yì e do ndìsì úkucáyì yée kí ócó yée bisinyíne. Do 'dí'bi ngíti géyì ndéré ónzó yée simì s̀g̀ì. ³⁷ Ongboonzóní 'bi eyé ngíti géyì mióngboonzó kí tutú. Do óngo 'dəcì simì ngíti géyì mióngo'dəcì t̀. Do óngoónzó ngíti géyì mióngoónzó kí maku e. Zí ngíti géyì ídíye 'yì

lerí e, zíye ndịsị ési royé duú saná ndịsị kíe gi zí lerí. Do ndịsị 'dó'do yée do tú'dú misi'di e zíye ndúwúye mindúwú kíngaya. ³⁸ 'Yi ga bi 'bi Lomo née, ngíti 'yi bi zía ídine bilámáne do komo Lomo káa zí yée ní ndaá. 'Yi ga bi iliní ledre 'bi Lomo wá ní giragá báyiní bilámá 'yi ga gére née go. Zí ngíti géyi ídiye simi súwú faa, zí ngíti géyi ndéré kí ndịsiyé do landa e faa, ngíti géyi olú ndịsiní 'bi eyé simi gu landa e, zí ngíti géyi olú ndịsị 'bi eyé simi gu e simi kángá.

³⁹ 'Yi ga gére née utúasání komo Lomo go kpịnị gi zía nḡunḡuní ledre 'bi Lomo go za cù kí mimbé'deyé. Bilámá ledre bi Lomo yemeomo gi royé ní, niyí karanée ndíki a. ⁴⁰ 'Yi ga bi nḡunḡuní ledre 'bi Lomo née, Lomo ili idíní karanée ndiki tridri bi za fí ní. Ledre máa née ni méngi roné simi bi méngionzózé moko bi Lomo i'bí zíze méngi a ní go gi ro zíze ídize ndro kí lafúze máa ga gére née.

12

Ndásé óyó sogosé zí Lomo wá

¹ Káa zí bi azé go méngi moko 'bi Lomo dongará tú'dú 'yi ga bi kóo nḡunḡuní ledre ené go 'dá'dá gi zíze káa zí ndịsízé ngásá midogelígéli ní, idízé ótoómo ledre ga bi niyí úcúómo zée kí méngionzó moko máa née ní ní mbá 'dá'ba, gi ro zíze méngiógụ a gi do oduné. ² Bi goó kenée ní, idízé óto komozé kíngaya ro Yésu bi ni cíyí nḡunḡu ledre ezé ní. Ootomo kóo roné káa zí éyi bi ledre romo wo go ní zí 'yi ga bi nḡunḡuní ledre 'bi Lomo wá ní úfu née do mingbúngbu kágá.

Mengì kenée, gì zía owo bú kídí gì do kací a née, née ni ídí kí rokinyi. Tí kenée ma'díi, niyí karaba mindísiyé kí Lomo do bi kǐé'do. ³ Káa zí bi azé kése karaba go kpá 'yì ga bi 'bì Yésu ní, idíze lúrú tóko mitóro a bi kóo toro ngbúó simi 'do'dó bi 'yì ga bi ngára nḡunḡuní ledre 'bì Lomo wá 'do'doní wo kǐe ní, zíze ndísi tórozé kpá kenée simi bi togú 'do'dó ni óḡu rozé ní káa bi azé óyó sogoze zía ke.

⁴ Máúku zíse, káa zí bi 'do'dó ndiki aka sée kí ási gì ro lúyú ledre wá ní, togú ndiki sée go yá ídísé tóro ngbúó, togú umbu yá ídísé úyu.

⁵ Ledre bi miéké kúrú Lomo uku zíze gì ro zía í'bí roko'bu zíse ní lìḡi sée go? Bi uku kídí, “Owú 'bì amáa e, togú Ngére ni go lóru yìi yá, ndá lúrú a káa zí owú ledre wá, togú ucuomo mbú yìi káa bi áyí ndísi lúyú ledre yá, bi ndaá síní royí wá.

⁶ Ngére ndísi lengbe lóru owú 'bì ené e kpá kí 'dó'do yée kíngaya tí káa zí 'bumíowú ndísi lóru owú 'bì ené e ní gì zía 'búye ni doa.”

⁷ Togú ngíti géyì 'do'dó oguní rosé yá, ídísé ówo a kídí Lomo ndísi née énzì komosé gì zía áse owú 'bì ené e. Owú e za mbá, 'buyé e ndísiní lóru yée mílóru. ⁸ Owú 'bì Lomo niyí tú'dú, togú lóru sée káa zí bi ndísi lóru ngíti géyì owú 'bì ené e ní wá, kídí ndásé esé née mbigí owú 'bì ené e wá. ⁹ Káa zí bi ndísizé óto úndru 'Buzé máa yée ga bi niyí 'yíma'dí e do sogo káḡá ona ndísiní lóru zée gì ro zíze ídíze mbì ní, idíze óto

úndru 'Buzé máa wo bi Lomo komo ere ní kpá kenée gi ro zize ídíze kí trìdrì bi za fí ní.

¹⁰ 'Buzé máa yée ga bi niyí 'yìma'dí e do sogo kánḡá ní, ndìṣìní lórù zée kí 'bi eyé sómù ledre 'bi 'yìma'dí e 'diya káa ní zíye úyu eyé. 'Buzé máa wo bi Lomo ni komo ere ní, ndìṣì 'bi ené lórù zée za cú kí sómù ledre bi 'bi Lomo ní gi ro zize ídíze mbigí owù 'bi ené e. ¹¹ Simi bi niyí ndìṣì lólorù ní, 'yì ndaá kí rokinyi wá gi zía owo yì ené miówo. 'Yì bi loruní wo née, togù 'di'bi tí lorù máa née yá, ni ndìṣì méngì bilámá ledre zía ídíne kí rokinyi gi zí Lomo.

¹² Bi goó kenée ní, ídíse 'dí'bi sùlìse ro Yésù ndá gi ro zise ndìṣì tórosé kpá fú ngbúó. ¹³ “Ídíse ndìṣì méngì moko 'bi Lomo tí káa zí bi Lomo ma'dáa ili ní.” Gi ro zí lafúse máa yée ga bi nḡunḡuní aka ledre 'bi Lomo kíngaya wá ní ndìṣìyé méngì lódù kacíse, káa bi niyí lúyú gi do misi'di 'bi Lomo ke.

Ídíse ndìṣì méngì duú ledre ga bi Lomo ili yée ní

¹⁴ Ídíse ndìṣì ndìṣì kí 'yì e mbá kí mimbé'desé kí' do. Zise ndìṣìsé méngì duú éyì ga bi Lomo ili zise méngì yée ní gi ro zise ídíse mbigí 'yì ené e. Togù 'yì ndaá mbigí 'yì 'bi Lomo wá yá, utúasá lúru Ngére wá. ¹⁵ Ídíse ndìṣì kí sáká rosé kí lafúse káa bi ngíti 'yì gi dongarase ni lúyú gi do misi'di 'bi Lomo ke. Togù ngíti 'yì oyólo'bó roné go ídíne bisinyíne káa do gùrù mbiya dongarase yá, ni sínyi simi do ngíti géyì 'yì e zíye ótoómo

bilámá ledre bi 'dodoní zíye ní kenée zíye óyó sogoyé zí Yésu. ¹⁶ Ídísé 'bá'ba rosé káa bi ásé lúyú ledre ke. 'Yì bi ngára ófúsé rosé kéne wá ní, ndásé só'do rosé kéne wá. Ndásé ónzóoto ledre 'bi Lomo lá gí ro gbékpí éyí ga bi 'bi sága ba káa zí bi kóo Èsawu mengíní wá. Tí bi kóo ni ne ndíká, ni 'dí'bi 'be kací 'buné zí Lomo í'bí úndru zía ní, ónzóoto kóo ledre néesé lá gí ro owú éyí miánu bi lá cúku'dée ní. ¹⁷ Nda gí 'dá'ba simi bi ili úndru gí zí 'buné ní, úndru ogú ené lolu zía wá. Ini ini má, 'bua i'bí ené lolu kóo úndru zía wá.

¹⁸ Ndérésé esé 'bi esé zí Lomo té do landa bi Sináyí* kí'dí bi kóo ndìsì ódro zí Isiréle e zí roko'bua ndìsì 'bílé'bené káa zí mbílí pho'du ní wá. Simi sìnḍí kandra máa bi kóo néesé ní, zí mītuluru kóo útúne mbuú zí bi ídine mbìrì, zí mongú síli ílíné káa zí mīgombì ní, ¹⁹ togú mbú òḍìlì owúne. Simi bi Lomo ndìsì ódro ní, zí simi kúrúá ndìsì ówúne kí roko'buné 'dága. Bi tóro Isiréle e ndaá kóo gí ro ndìsì úwú a wá. Zíye úku ledre zí mongú 'yì eyé Músa kídí, Lomo ma'dáa idí lá úkuí'bí ledre taraa zía ógúné úku a zíye, yée niyí úwú a. ²⁰ Ukuní ledre néesé kenée gí zía ledre bi Lomo uku zíye ní, ngìrì a olú go royé. Bi Lomo uku kídí, “Togú 'yì, togú bangá ekì go do landa ba yáa yá, idíní óngboónzó wo kí tutú 'dá'ba ní.” ²¹ Zí ngìrì ledre néesé olúne kpá za cú ro Músa bi ni manda 'bi Isiréle maáge ní. Zía úku ledre kídí, “Ngìrì ledre néesé olú go kpá za cú

* **12:18** 12:18 Landa Sináyí: Néesé landa bi kóo Lomo i'biogú lorú zí Músa doa ní. **12:20** 12:20 Ólúogú 19:12-13

romá.”

²² Lomo mengi bilámá ledre go zise owú 'bi Babá e. Likpí misi'di go zise ógusé kó'dúne simi bilámá gara ené bi Yerusaléma do landa bi Záyono ní. Ógusé go dongará tú'dú maláyika ené ga bi komo ere íri ní gi ro zise ndìsìsé kéye simi rokinyi. ²³ Ásé go ndìsì mbófo Lomo ndro kí ngíti géyi 'yi ené ga bi niyi komo ere íri bi iriyé ni miékéne simi búku 'bi tridri ní. Ógusé go zí Lomo ma'dáa gi zía ni ne 'yi 'dèci ngbanga 'yima'dí e mbá. Lúyú ledre ndaa lolu rosé wá, útúásásé kací komoa gi zía ásé go ndro kí 'yi ené ga bi niyi go zía íri ní. ²⁴ Ógusé kpá go zí Yésu gi zía ni ne wo bi yeme mikánda ledre go dongarase 'yima'dí e kí Lomo ní. Zía léfe sámané 'di'bioyó umbu bi koo azé úyu a ze gi zí lúyú ledre ezé e ní gi komozé 'dá'ba. 'Bi ené ledre bi sámaa mengi ní ni bilámáne gi zí ledre bi koo sáma Ábele mengi zía ndá'bané do lúndua Káyina bi koo ufu wo ní.

²⁵ Bi goó kenée ní, ídísé 'dí'bi sîlîse ro ledre 'bi Lomo ngbúó. Togú bi Lomo 'do'do koo Isiréle e gi zía bi kalaní ledre bi koo kasa Músa úku a zíye mikála ní, sara togú bi uku nda kúrúne cú ne gi komo ere zize kála a ní ni nda 'dó'do zée cú káa be 'di? Ni rómo mirómo. ²⁶ Simi bi koo Lomo odro zí Isiréle e do landa Sináyi ní, kí'di káṅgá ndìsì koo méngi roné geré ne gi zí roko'bua. Zía úku ándá ledre kídí, “Simi bi karanée mááyí úku ándá kúrúma gi ro zí ledre e óyóló'bó royé mbá mikándayé ní, do sogo káṅgá kí ere niyi kizí mbá

mikìzì gí zí roko'bumá." ²⁷ Ledre née uku kídí, Lomo nì kìzì éyí ga bì otoogu yée ní, zía 'dí'bíoyó yée za mbá 'dá'ba. Éyí maa yée ga bì kizini wá ní, niyí ídíáká duú ye 'di'bioyoní yée wá.

²⁸ Káa zí bì azé go ndéréogu simi Kángá 'bì Lomo kí'dí bì ngíti éyí utúasá kizì zée íri wá ní, idízé ini ini kpá kí í'bí mbófo éyí zí Lomo ma'dáa za kí mimbé'dezé mbá gí zía azé go sí sǐlǐa nì go Ngére ezé za fí. ²⁹ "Lomo bì ndìsìzé ini ini zía ba roko'bua nì káa pho'du 'boro bì ndìsì ánuónzó ngánza bì ro késì ní." Nì ánuónzó lúyú ledre e kenée.

13

Ídísé óto 'bú lafúse

¹ Káa zí bì ngúngusé ledre Kírésìto go ní, ídísé ndìsì óto 'bú lafúse kací kadra za mbá. ² Togú ngu oguní go zise 'be, ídísé 'dí'bi yée simi sùmu. Ambí owone éyí née kenée yí ené maláyika e, Lomo kasa yée ne. Ngíti géyí 'yí e 'di'biní kóo maláyika e go kenée simi sùmu owoní eyé bì kídí née maláyika e ní wá. ³ Lafúse ga bì otoní yée simi sígìni gí zía bì nguṅuní ledre Ngére Yésu ní, ídísé ndìsì sómúndíki ledreyé kpá kí sáká yée. Ídísé ndìsì 'dó'dó gí royé káa zí ásé kéye mbá simi sígìni ní. Ngíti géyí lafúse ga bì ngíti géyí 'yí e ndìsini 'dó'do yée kpá gí zía bì nguṅuní ledre Kírésìto ní, 'do'dó bì royé née idí ndìsì ówoogu gí mimbé'desé zise ídise kéye ndro simi 'do'dó ma'dáa.

⁴ Sée ga bi ófúsé rosé go ní, ídísé óto úndru ófú ro'yì. Ngítì 'yì ndaá ólúógu 'dí sogo só'do 'yì bi ngará ofúní royé kéne wá ní wá. Lomo ndìsì lengbe 'dècì ngbanga 'yì ga bi ndìsìní só'do royé kí 'yì ga bi ofúní royé kéye wá ní mì'dècì. ⁵ 'Yì ndaá ídí kí mongú mimbé'de gì ro kèsì wá. Ídí ídí kí rokinyi gì ro wo bi nì go zíyì ní. Gì zía Lomo uku kídí,

“Máútúásá amá ótoómo yì zì ledre rómo yì wá.

Máútúásá óyó sogomá zíyì kpá wá.”

⁶ Née sì ledre bi 'yì utúásá bú úku ledre kídí,

“Ngére nì ne 'yì sáká máa, gì zì keyì née,

sì ledre bi zíma éré ngìrì éyì bi 'yìma'dí nì méngì a kíma ní ndaá.”

⁷ Ledre manda ga bi kóo ngunúní ledre 'bi Lomo gì zise 'dá'dá zíye ndìsìyé 'dódotátá a zise ní, ndaá lígì sée wá. Ídísé lúru tóko mindìsìyé bi kóna ní, zise ndìsìsè méngì a kpá kenée. ⁸ Gì zía, Kírèsìto Yésu oyólo'bó ené roné wá, nì 'bi ené yì ené fú lá mbì kacì kadra mbá. Nì ídí kenée za fí.

⁹ Togú ngítì géyì 'yì e oguní go kí ngítì mikánda 'dódo ledre kpì yá, ndásé ngunngu a wá. Roko'bu bi ndìsìzé méngì moko 'bi Lomo kie ní, Lomo ma'dáa i'bí ne kacì bilámá mimbé'dené. Lorù 'bi Músa ndìsì úku ledre gì ro ngítì géyì éyì e idíní ánu a, ngítì géyì ndaní ánu a wá. 'Yì ga bi kóo otoní komoyé ro lorù née ní ní, ndikiní eyé kóo éyì gì simi a wá. ¹⁰ Kírèsìto Yésu nì mbigí Mongú 'yì 'dáná éyì, i'bí za cù kuru'buné zì Lomo káa do 'dáná éyì gì rozé. 'Yì 'dáná éyì ga bi ndìsìní 'dáná

éyí sí mbayi* simi kùtù bì do sogo kángá ona ní, utúasání ndíki sáká éyí gí zía wá.

¹¹ Mongú 'yí 'dáná éyí 'bì Yúda e ndìsì lengbe 'dí'bi sáma bangá bì ọ̀ngoonzóní ní, ndéré kíe do Mongú Bi 'bì Lomo. Ndìsì 'dáná a zí Lomo gí do bì zí Lomo ótoómo lúyú ledre 'bì 'yíma'dí e. Umbu bangá máa née do 'dí'bi a ndéré ọ̀ngbóoyó a do bi bi ngára 'yí ndaní doa wá ní gí zía moko ndaá lolu simi a wá.

¹² 'Dì'bioyóní kóo Yésu gí dongará 'yí e kpá kenée káa zí éyí bì moko ndaá simi a wá ní ndéréye úfu wo gí ro zí 'yíma'dí e ídíye mbigí 'yí ga bì 'bì Lomo ní kpurú gí simi sámaa bi lefe gí royé ní. ¹³ Idízá lánýá ro Yésu za kíngaya. Abú 'yí ga bì ọ̀ngunúní ledre ené wá ní niyí 'dó'do zée yá mengí éyí wá, idízá útusimizé gí ro zíze ídíze simi 'do'dó máa née ndro kí Yésu ma'dáa. ¹⁴ Do sogo kángá ba ndaá 'bì ené 'be 'bì ezé wá. 'Be 'bì ezé ni yí ené komo ere. Ndìsìzé ba óto komozé gí ro zíze ndéréze íri.

¹⁵ Gí zí bilámá ledre bi Yésu mengí zíze ní, idízá ndìsì kófó ọ̀ri Lomo kací kadra mbá ni óto Lomo zía ídíne kí rokinyi gí zía ndìsìzé née go 'dódo a zí 'yí e kídí azé go mbigí 'yí ga bì 'bì Kírésito ní.

¹⁶ Ídíse ndìsì sómú ledre lafúse kí sáká yée kí mimbé'desé kíe'do. Née ngíti éyí bì bi ndìsì éme ro Lomo gí zía ní.

¹⁷ 'Yí ga bì niyí manda e ndìsìní 'dódo ledre 'bì Lomo zíse ní, ídíse ndìsì úwú yée gí zía née moko bì Lomo gelé yée ne zíye ndìsìyé méngí a gí rosé

* **13:10** 13:10 Mbayi: Née bi bi 'yí 'dáná éyí e ndìsìní 'dáná éyí doa zí Lomo ní?

ní. Ídísé óto yée zíye ndísiyé méngi moko née kí bikidrí mimbé'deyé gi ro zí Lomo ídine káse kí rokinyi.

Odu kúru

¹⁸ Ídísé ndísi ini ini zí Lomo gi rozé. Owozé go kídí mimbé'dezé ni go k'íé'do zí Lomo, ilizé ndísi méngi dujú éyí bi ili ní. ¹⁹ Ídísé kpá ini ini gi romá, idí líkpi m'isi'di gi ro zíma ógumá zise íri 'diya.

²⁰ Lomo 'yi méngi bilámá ledre zí 'yi e, ni ne wo bi kóo uru Yésu bi kóo kasaogu wo ógu léfe sámané káa do mikánda yéme ledre bi za fí dongaráne Lomo kí 'yíma'dí e ní. Yésu ni Ngére ezé kpá Mongú 'yi 'bá'bá zée. ²¹ 'Buzé Lomo idí í'bí bilámá éyí e zise gi do bi zise ndísisé méngi moko ené bilámáne. Idí kpá í'bí roko'bu zise gi do bi zise ndísisé méngi moko ené bilámáne. Owú 'bi ené Kírésito Yésu bi kóo ogu í'bí roné do úyuné do bi kacize káa do mikánda yéme ledre dongaráze kí Lomo ní, 'yíma'dí e idíní ndísi mbófo wo za fí. Idí kenée.

²² Owú 'bi Babá e, ledre bi máéké kása zise ba ní, ídísé í'bí mbílise ndísi úwú a. Idí í'bí roko'bu simisé gi ro ledre e za mbá.

²³ Otoomoní sílì 'yi gi ro lúnduzé Timatiyo gi simi sígini go. Togú ogu go 'diya zíma yáa yá, k'ídí bi mááyí go ndéré lúru sée íri ní, mááyí 'dí'biútú wo kpa zise óguzé kéne zise íri.

²⁴ Mandá zise kí manda esé ga bi ásé kéye íri ní mbá. Lafúze 'yi ga bi ngununí ledre 'bi

Kírésito, oguní gí simi káṅgá bi Ítali ní i'bíní kpá
mandá zíse íri kíngaya.

²⁵ Lomo idí lúru bi kacíse gí do bi zíse ndíṣíṣé
bilámáne.

MIKÁNDA LORU 'BI LOMO KÍ DOSÍ ÉYÍ E
Baka: MIKÁNDA LORU 'BI LOMO KÍ DOSÍ ÉYÍ E New
Testament+

copyright © 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Baka

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

9ebc1b62-650d-5302-9391-27a31d140102